

# Mlaš tednik

## Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagpostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt.

LETO XV. / ŠTEVILKA 27

CELOVEC, DNE 8. JULIJA 1965

CENA 2.— ŠILINGA

### Dvajseta obletnica koroške ÖVP

Pretekli petek je praznovala Avstrijska ljudska stranka na Koroškem 20-letnico obstoja. Tega dogodka se je spomnila s proslavo v veliki dvorani Doma glasbe. Program je obsegal poleg govorov še kulturni del, ki sta ga izvajala orkestralna skupina celovškega mestnega gledališča ter pevski zbor iz Podkloštra. Ne glede na to, da je zbor na precejšnji višini ter preveča sodelavce velik idealizem, saj spada med najaktivnejše koroške pevske zборе, pa je treba vendar videti, da je stranka prav z nastopom zbora „Grenzlandchor Arnoldstein“ podčrtala svojo nacionalno usmerjenost.

Velika koncertna dvorana je bila le dve tretjini zasedena. Izgovor, da je na podeželju prav v teh dneh in tednih mnogo dela, ne prepriča. Vodilna stranka v državi bi morala biti tudi na deželni ravni organizatorno tako na višku, da je ob vsakem terminu v stanu, napolniti kako večjo dvorano v Celovcu. Še prav posebej ob takem dogodku, kot je to praznovanje 20. obletnice ustanovitve stranke.

Navedene zunanosti so za koroško OeVP naravnost simptomatične. Strankinih funkcionarjev se je polotila neka utrujenost, kar je bilo razvideti tudi iz precej zadržanega razpoloženja udeležencev. Izvajanja govornikov so našla le redko spontano in iz srca prihajajoče priznanje. Videti je bilo tudi, da je bila starejša generacija med udeleženci močnejše zastopana kot mlajša. Vprašanje je, ali so bili pri praznovanju 20. obletnice strankine ustanovitve navzoči vsi deželni poslanci ter vsi vidni predstavniki in funkcionarji deželne ljudske stranke; če ja, potem je stranka — po udeležbi sodeč — na šibkih nogah, če pa ne, potem je tudi to značilno za utrujenost strankinega kadra.

Vzroke je treba videti v tem, da je OeVP na Koroškem že od leta 1945 naprej v opoziciji. Svoj višek je stranka dosegla, ko je bila v deželni zbor zastopana s 14 mandati. Ustanovitev stranke neodvisnih, predhodnice današnje svobodnjaške stranke, je eden izmed sovzrokov, zakaj je stranka nato nazadovala že pod prvim strankinim predsednikom na 12 mandatov.

Leta 1960 je dobila novega predsednika. To predvsem zato, da bi mlajšim silam v OeVP uspelo razširiti strankin vpliv ter končno prodreti v deželi iz političnega geta. Vendar stranki kljub pomladitvi vodstva notranja reforma na Koroškem ni uspela. Že tretjič se je morala pri deželno-zborskih volitvah zadovoljiti z 12 mandati ter je po zadnjih volitvah bolj oddaljena od 13. mandata kot kdajkoli prej in to, kljub zelo popularnemu nositelju liste.

Stranki se pač pozna, da nima pravega vodstva. Predsedniki OeVP-bundov, državni poslanec dr. Weiss, namestnik deželne glavarja inž. Truppe ter deželni svetnik Herbert Bacher so zelo sposobni, agilni in napredno misleči politiki, vendar v svojih resorih tako preobloženi z delom, da se delu v stranki ne morejo v takšni meri posvečati, kot bi bilo to potrebno. Ne glede na to, pa so jim tudi po statutih dane le omejene možnosti za obnovitveno delo v stranki, kajti vodstvo stranke je pridržano predsedniku. Ta pa je bil že kmalu po svoji izvolitvi za predstavnika koroške OeVP odpoklican na Dunaj, kjer je prevzel najprej vodstvo vojnega ministrstva ter kasneje ministrstvo za kmetijstvo. Od trenutka najprej, ko se je moral posvečati dr. Schleinzler svojim novim nalogam na Dunaju, je manjkalo stranki tistega vodstva in tistih mladostnih sil, ki bi bile potrebne za reforme tako glede na ustroj stranke kot na njeno idejno preusmeritev.

### Avstrija in slovanske manjšine

Bilo je v oktobru 1937. V Nemčiji je hitlerizem na široko pripravljaval svoje vojaško zavajevanje Evrope in miniral načrtno najprej tla sosednje Avstrije. Še je Chamberlein v svojem nepopoljšljivem optimizmu miril ljudstva, nad kontinentom pa je že ležala težka slutnja nečesa strašnega.

V Celovcu je v istem mesecu izdala Slovenska prosvetna zveza, tedanja predstavnica koroških Slovencev, knjigo „Die Kärntner Slowenen in Vergangenheit und Gegenwart“ in v njej beremo tele zaključne besede:

„Nemštvo je narojeno v dobo, ko odstopajo romanska ljudstva in se najavljajo mladi slovanski narodi, in se že stoletja sem bori za svoje poslanstvo v Evropi — več ali manj iz krščanskega duha. Bismarck — Bülow — Wilhelm — Bethmann — Adolf Hitler, v tem narodno-političnem razvoju je en del nemštva, ki ga v najnovejšo dobo preveča Nietzschejeva misel gosposkega naroda. Mi Slovenci in z nami vred ostali svet smo prepričani, da je sedaj Avstrija, ki se drzne boriti za krščansko poslanstvo nemištva. Avstrija je drugi del nemštva, ki je započelo z Windthorstom in Kettelerjem in ki so ga nadaljevali Vogelsang, Lueger in Seipel do Dollfussa in Schusch-

ni minilo leto dni za tem. Tovrstni opomini so bili zaman. S pomočjo nemškega nacionalizma v Avstriji je hitlerizem pogazil Avstrijo in vrgel njene politike v taborišča. Komaj dve leti pozneje — na cvetno nedeljo 1941 — so bile seve likvidirane tudi slovanske narodnostne manjšine Avstrije.

Zakaj ti spomini izza 30 let? Pozornemu opazovalcu velikega razvoja v Evropi se nudi danes taista borba nemštva za njegovo poslanstvo v Evropi. Nemški nacionalizem se nadaljuje tudi po Hitlerju in spet najavlja svoje zahteve po reviziji državnih meja, po povračilu storjene škode, po likvidaciji drugorodnih narodnih skupin. Slednje se skrivajo pri nas v zahtevah za ugotavljanjem narodne pripadnosti, drugod so to manifestacije za nekega dunajskega profesorja, v zvezni nemški republiki je nedavno nek minister javno izgovoril zahtevo poprave državnih meja. Tudi leta 1937 so premnogi krogi močno podcenjevali take pojave in niso hoteli videti rastočega nemškega nacionalizma dotlej, da so kruto morali plačati svojo kratkovidnost. Gorje, če bi se ta usodna napaka ponovila po tridesetih letih v enaki obliki!

Avstrijska narodnostna politika je tudi

Koroška dijaška zveza vabl vse koroške Slovence na

### slavnostno akademijo

ki bo v nedeljo, dne 11. julija 1965 ob pol treh popoldne v veliki dvorani koncertnega doma v Celovcu. Sodelujejo: Čehi, Hrvati, Madžari in Slovenci z narodnimi nošami, plesl, pesmimi in folklornimi nastopi.

Vstopnice lahko kupite v novi Mohorjevi knjigarni - trgovini v Celovcu.

nigga. Poslanstvo Avstrije je, da reši nemštvo za Evropo in svet“. Zaključna beseda omenjene knjige izzveni v sledeči stavek:

„Im Zusammenleben der Deutschen Österreichs mit den Kroaten in Burgenland, Tschechen in Wien, Slowenen in Kärnten und in der Behandlung dieser Volksgruppen erprobt sich das christliche Österreich zu allererst, darin ist erste österreichische Sendung“.

Tako se ne čudimo, ako se nahaja OeVP v deželi že dalj časa sem v stagnaciji. To je očitno pokazal izid zadnjih deželnozborskih volitev. Za nosilca liste je prišel — upoštevajoč razmere v stranki — v poštevsamo namestnik deželne glavarja inž. Truppe, v koroški ljudski stranki brezdvomno ena najbolj profiliranih političnih osebnosti. Stranka je dosegla ob pomanjkanju smotrnega in podrobnega dela v preteklih letih pri volitvah, kljub temu, da so pripadniki OeVP od izida več pričakovali, maksimum možnega. Več bi noben nosilec liste ne mogel doseči. Pač pa smo mnenja, da bi prodrli pri teh deželnozborskih volitvah dr. Schleinzler v slučaju, ako bi mogel posvečati v zadnjih petih letih vse zmožnosti in energije izgraditvi strankine aparata na Koroškem. Tako pa so zahtevali njegovi novi delokrogi na Dunaju čelga človeka tam. Koroška ljudska stranka je torej brez vodstva, kot manjka stranki tudi ideolog. Vsaka politična skupnost zastane, ako je idejno šibka ter utegne v tem slučaju njene člane idejno kmalu zajeti druga stranka in si jih osvojiti.

Slavnostna prireditve v koncertni dvorani je očitno pokazala, da je OeVP v deželi brez duhovnega profila, za bodočnost brez

danes barometer avstrijske državne zavednosti. Nemškemu nacionalizmu so avstrijske narodne manjšine napotje in slej ko prej bo stremel za njihovo čimprejšnjo asimilacijo, četudi tega navzven ne bo nikdar priznaval. Narodne manjšine so dolžne in voljne doprinesiti svoj delež k rasti in razvoju avstrijske domovine. Avstrijsko usodo in bodočnost pa kuje predvsem avstrijsko nemštvo.

jasnega koncepta. Kako se bo stranka rešila iz tega, je težko reči. Po tem, kar je bilo videti in slišati na zborovanju koroške OeVP ob njeni 20. obletnici, bi človek prej sklepal, da vidi stranka rešitev iz sedanjega položaja v dotoku iz rezervoarja volivcev na skrajni desnici. Prav obzir na FPOe je rešilo pri zdanjih deželnozborskih volitvah svobodnjaški stranki zastopstvo v koroški deželni vladi. O tem ni dvoma. To dejstvo pa postavlja koroško ljudsko stranko v skrajno neprijetno luč ter jo že s tem oseni in obremenuje z odijem nestrpnosti in pretoklosti. To tembolj, ker odločajo o nacionalnih zadevah v stranki še vse preveč osebe, ki zagovarjajo in odobravajo tudi za naprej cepitev slovanske manjšine v Slovence in takozvane vindišarje. Vse to so znaki, da je na Koroškem OeVP še vedno ujeta v okove pretoklosti, ki se jih bo osvobodila le, ako bo imela pogum dr. Einspielerja v strankinem, deželnem ter državnem interesu opozoriti na to, da njegovo protislovensko delovanje ljudski stranki škoduje ter ji jemlje značaj verodostojnosti in značaj napredne, evropske stranke, kar je OeVP po politiki kanclerja dr. Klause in njegovih sodelavcev

### OBJAVA

Na Državni gimnaziji za Slovence so letos sprejemni izpiti za 1. razred 10. julija 1965 (1. dan velikih počitnic). Začetek ob 8. uri.

Prijave na naslov: Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldgasse 22, ali pa ustno v pisarni.

Potrebni dokumenti: rojstni list, dokaz avstrijskega državljanstva in šolsko spričevalo, ki ga bo dobil učenec 9. julija 1965 na dosedanji šoli.

Popis učenca (Schülerbeschreibung) naj pošlje šola direktno ravnateljstvu gimnazije.

Glede sprejema v višje razrede se morajo starši osebno oglasiti v šolski pisarni.

Ravnateljstvo

### Nova ustava v Alžiriji

Polkovnik Bumedien sestavlja novo vlado

„Močna roka Alžirije“ polkovnik Bumedien je dobil v ponedeljek nalog od revolucijskega sveta, v katerem igra on sam prvo violino, naj bi sestavil novo vlado. To se mu je tudi posrečilo in je v torek že najavil voditelje vlade. Na čelu vlade je on sam kot ministrski predsednik, Bahir Bumaza je industrijski minister, Slimane je glavni poročevalec revolucijskega sveta in Balkacem Krim je prosvetni minister.

Že nekaj ur zatem pa je vodja vlade Bumedien naznanil, da bo dobila Alžirija novo ustavo. Da pa bi mogli to izdelati, se bo v bližnji bodočnosti sestel revolucijski svet, ki bo potem sklical šele pravi kongres FLN, tako imenovano alžirsko osvobodilno gibanje, ki je edino uradno priznana stranka države. To je dejal Huarj Bumedien v svojem slavnostnem govoru ob proslavi tretje obletnice alžirske nezavisnosti.

Po novi ustavi naj bi zopet ločili dolžnosti državnega predsednika in vladnega vodje, ki ju je bivši predsednik Ahmed Ben Bela upravljala sam. Nadalje naj bi odpravili pripor.

Kakor poročajo iz Združenih držav Amerike, in sicer iz glavnega mesta Washingtona, je poročevalec zunanega ministrstva potrdil, da so ZDA priznale novo alžirsko vlado z Bumedienom na čelu.

brezdvomno na zvezni, torej na državni ravni.

Priznamo, da nam je zelo ugajal članek v koroški „Volkszeitung“ o slovenskem kulturnem ustvarjanju v deželi, do skrajnosti porazno pa so vplivali na našo javnost članki, ki jih je list nato objavljaval v zvezi z Einspielerjevo zahtevo po priznanju vindišarskega občevalnega jezika na podlagi ljudskega štetja iz leta 1961. To dvolično poročanje ne ustvarja zaupanja, temveč večja nezaupanje. Ne moreš biti dandanes istočasno zagovornik strpnosti in nestrpnosti, zagovornik evropskega političnega koncepta na eni ter zaščitnik provincialno skrajno nazadnjaškega političnega gledanja na drugi strani. Tako zadržanje odbija, hromi udarnost stranke ter ji jemlje sleherni možnost za razmah in napredek.

Nihče še ne more reči, kako se bo izmotala koroška ljudska stranka iz položaja, v katerem se nahaja že dalj časa. Eno je gotovo. Ima le dve možnosti: ali, da živetari naprej ali pa se opogumi za odločne reforme in korekturo svoje narodnostne politike v deželi. Mnenja smo, da ji preostane le zadnja pot, ako hoče, da se bo v bodoče jemala še resno, in ako noče utoniti po lastni krivdi v brezpomembnosti.

# Politični teden

## Po svetu . . .

### NOBENE NEVARNOSTI ZA DE GAULLA

Marsejski župan Gaston Deffere je pretekli teden sporočil, da ne bo nastopil kot kandidat za francoskega predsednika na decembrskih volitvah. Ni mu namreč uspelo sestaviti koalicije proti gaullistom.

Deffere, ki je svojo kandidaturo za volitve francoskega predsednika najavil že pred dvema letoma, se je ves čas trudil, da bi pridobil čim več strank proti gaullistom. Koalicijo bi morali tvoriti njegova stranka, to je socialistična (SFIO), katoliško gibanje republikanskega ljudstva (MRK) in radikalna socialistična stranka, stranka sredine. Razen tega je Deffere mislil pritegniti še nekatere manjše politične stranke.

Gaston Deffere je bil torej edina nevarnost na predsedniških volitvah za de Gaulle. Francoski predsednik de Gaulle do sedaj namreč še ni objavil svojega sklepa, da bo ponovno kandidiral pri francoskih predsedniških volitvah. Opazovalci so mnenja, da bo to storil za gotovo. Predsedniške volitve v Franciji bodo letos meseca decembra.

### PRI PROSLAVI OZN ZOPET V LASEH SOVJETSKE ZVEZE IN ZDA

Ob priliki 20. obletnice svečanosti Organizacije združenih narodov je prišlo v San Franciscu do ostrih govornih dvobojev med sovjetskim zastopnikom in ameriškim diplomatom. V svojih govorih sta napadala drug drugega tako ostro, da so navzoči člani Združenih narodov mislili, da so se povrnili najhujši časi hladne vojne. Sovjetski zastopnik Fedorenko je očital v svojem govoru Združenim državam Amerike, da vodijo umazano napadalno vojno. Govor predsednika Združenih ameriških držav Johnsona, ki je govoril dan poprej v glavni skupščini Organizacije združenih narodov, je Fedorenko označil kot poskus naprtiti žrtvi napada krivdo za zločin napadalca.

Zastopnik Združenih ameriških držav Stevenson je nato ostro odgovoril sovjetske diplomatu, češ da bi bilo bolje, naj bi se Sovjetska zveza rajši potrudila, da bi doprinesla k ureditvi spora. „Sicer pa,“ je dejal ameriški zastopnik Stevenson, „smo prišli v San Francisco zato, da bi svečano proslavili dvajseto obletnico Organizacije združenih narodov, ne pa rojstni dan hladne vojne.“

### ZAMENJAVA SOVJETSKEGA VELEPOSLANIKA V AVSTRIJI

Po petletni diplomatski službi kot veleposlanik Sovjetske zveze je te dni zapustil Dunaj in s tem Avstrijo Viktor I. Avilov. Veleposlanik Avilov je v času svojega službovanja mnogo pripomogel k jačanju avstrijsko-sovjetskih odnosov.

Na njegovo mesto pa je prezidij Sovjetske zveze imenoval Borisa Podzeroba. Novi veleposlanik v Avstriji Boris Podzerob je že od leta 1937 v diplomatski službi Sovjetske zveze. Od leta 1952 pa do leta 1953 je bil namestnik zunanjega ministra. Od leta 1957 pa je bil glavni tajnik in član kolegija ministrstva za zunanje zadeve Sovjetske zveze.

### AVSTRIJCI PRI DE GAULLU

Pretekli teden je zvezni kancler dr. Klaus v spremstvu zunanjega ministra dr. Kreiskyja in državnega tajnika dr. Bobleterja obiskal Pariz. Uradni obisk, ki je trajal tri dni, je bil za Avstrijo velikega pomena, saj so imeli naši državniški priliko spoznati stališče Francije do vseh vprašanj, ki se tičejo Evropske gospodarske skupnosti (EWG—EGS) in do vzhodne politike. Višek je bil seveda sestanek s francoskim predsednikom generalom de Gaulle, ki je danes brezdvoma eden izmed največjih politikov in diplomatov, če ne celo najpomembnejši državnik na svetu.

Končni uspeh teh pogovorov s predsednikom de Gaulle je bil sledeč:

- general de Gaulle je podčrtal važnost nezavisnosti Avstrije za evropsko politiko;
- Francija zasleduje z razumevanjem in simpatijami pot, ki si jo je Avstrija začrtala, ko je pred desetimi leti postala neodvisna, to je od podpisa avstrijske državne pogodbe;
- francoski državni predsednik je na-

glasil močno zanimanje Francije za neodvisnost in nevtralnost Avstrije, ki raj služi kot most med vzhodom in zahodom;

Zato se bo Francija v bodoče prizadevala, da se bo pri pogajanjih Avstrije z Evropsko gospodarsko skupnostjo upošteval obzir na to avstrijsko nezavisnost.

Vendar pa so Francozi našemu avstrijskemu zastopstvu povedali, da v slučaju pristopa Avstrije k Evropskemu gospodarskemu tržišču (EWG), ne bo mogla ona ostati istočasno še članica Evropskega združenja za svobodno trgovino (EFTA).

Francoski predsednik de Gaulle je nadalje v svojem govoru povedal, da si je Avstrija danes svesta svoje neodvisnosti. In to je za našo Evropo tako važno. Nujno je, in vi (Avstrijci) tudi dobro veste, da vsak rad svojo nezavisnost, in če je potrebno jo tudi drugemu pomaga braniti ali si jo pridobiti nazaj,“ je dejal ob koncu svojega govora general de Gaulle.

V zdravici, ki jo je de Gaulle naslovil avstrijskemu predsedniku Jonasu, je de Gaulle še enkrat naglasil: „Na zdravje Avstrije, tej plemeniti in marljivi, stari in hkrati sodobni deželi, s katero je Francija prijateljsko povezana in to tudi občuti.“

Dr. Klaus je v svojem odgovoru hvalil Francijo, ki danes zavzema mesto ene izmed prvih držav na svetu. To se ima Francija zahvaliti predvsem slavni preteklosti, gospodarski, znanstveni, kulturni in civilizacijski zmogljivosti danes.

Zvezni kancler je potem govoril o Avstriji sami, ki ji gre danes za to, da bi našla ono

## . . . in pri nas v Avstriji

### POMEN AVSTRIJSKEGA OBISKA V FRANCIJI

Že zadnjič smo poročali, da je avstrijski zvezni kancler dr. Klaus odpotoval prejšnji teden (v torek) na uradni obisk v Francijo; spremljala sta ga zunanji minister dr. Kreisky in državni tajnik dr. Bobleter. Po tridnevni razgovorih, medsebojnih obiskih in banketih se je avstrijska delegacija vrnila v soboto na Dunaj.

Po vseh znakih sodeč so politiki na splošno mnenja, da je bil ta naš državniški obisk dosedaj eden najbolj uspešnih v tujini in lahko rečemo, da so pogajanja potekala pod „zelo ugodno zvezdo“, saj je francosko časopisje že pred prihodom naše delegacije v Pariz kazalo za ta obisk precej večje zanimanje kot za dosedanje podobne obiske avstrijskih vladnih šefov v Franciji. Zvezni kancler dr. Klaus je po vrnitvi na Dunaj izjavil:

„Uspeh našega obiska v Parizu je nape-ta pričakovanja še prekosil. Francoska delegacija je ponovno poudarila veliko skupnih interesov med Francijo in Avstrijo in omenila, da odnosi med obema državama še nikoli niso bili tako dobri kot v teh zadnjih letih. Popolnoma razumljivo je, da je bila v središču teh razgovorov ureditev naših bodočih odnosov do Evropskega skupnega trga (EGS). Francija je tozadevnim avstrijskim naporom tudi že dosedaj nudila zelo veliko podporo; v teku sedanjih razgovorov so vsi odločilni člani francoske delegacije ponovno obljubili, da Avstrija glede tega vprašanja lahko tudi v bodoče računa na izdatno francosko pomoč. Naš obisk je bil v zelo aktualnem in razgibanem času in bodo zato njegove posledice ugodno vplivale na odločitve v vprašanju pogodbe med Avstrijo in EGS.“

### STANOVANJSKO VPRAŠANJE — SPET NEREŠENO!

Ze predzadnjič smo kratko omenili, da so v teku razgovori med obema vladnima koalicijskima strankama glede ureditve nerešenih stanovanjskih problemov, kot so na primer gradnja novih in poprava starih stanovanj, višina najemnin itd. Rekli smo tudi, da je bilo svoječasno sklenjeno, da mora biti ta problem rešen do 30. junija t. l.

Ta pogajanja so bila omenjeni zadnji dan določenega roka po številnih govorih in debatah pozno ponoči zaključena brez kakršnega koli pozitivnega uspeha. Kot vedno, tudi tokrat — podobno, kot sicer v takih slučajih — delata obe stranki druga drugo krivo za neuspešen izid teh pogajanj. Po vsem videzu sodeč socialisti bolj forsirajo gradnjo novih stanovanj in hočejo doseči oziroma ohraniti zmerne, dobro zaščitene stanovanjske najemnine, medtem ko so zastopniki Ljudske stranke zastopali stali-

mesto, ki ji v jutrišnji Evropi tudi pripada. „To mesto bomo, in ga moramo najti,“ je dejal dr. Klaus. Srečanje s predsednikom de Gaulle in prijateljska čustva, ki jih general goji do Avstrije, pričajo, da bo Francija stala Avstriji zmerom na strani, kjer bo pač potrebno.

Avstrijski kancler dr. Klaus je nadalje povedal, da bo Avstrija povsod, kjer bo potrebno aktivno sodelovala v zunanji politiki. Avstriji je uspelo najti modus vivendi (znosno razmerje) s svojimi vzhodnimi sosedi, kar se izraža danes že s popuščanjem napetosti v tem prostoru srednje Evrope. Avstrija hoče igrati tudi neko vlogo na koncertu evropskih narodov in ljudstev.

### KHIDER ZA BUMEDIENA

Znani alžirski politik Mohamed Khider, ki je pred 2 letoma zbežal iz Alžirije, je v torek preteklega tedna izrekel novemu voditelju Alžirije polkovniku Bumedienu svoje zaupanje. Vendar pa je pri tem še odprto vprašanje, če bo sedaj vrnil novi vladi 11 milijonov dolarjev, ki jih je pregnani politik Mohamed Khider ukradel iz blagajne alžirske osvobodilne fronte. Khider je namreč upravljal blagajno alžirske osvobodilne fronte, predno je prišlo do spora med njim in Ben Belo. Potem je zbežal Khider v Švico in je vzel ukradeni denar, 11 milijonov dolarjev s seboj. Kljub naporom pa se alžirski vladi do sedaj še ni posrečilo ukradenega denarja dobiti nazaj.

V torek pa je pregnani politik Mohamed Khider izjavil, da je pripravljen ukradeni denar vrniti revolucionarnim silam proti Ben Beli. Pri tem pa je odklonil vsak komentar na vprašanje, ali je s tem mišljen sedanji polkovnik Bumedienu.

šče, da je treba popraviti tudi že obstoječa stanovanja in da naj bi lastniki stanovanj imeli bolj proste roke pri določevanju najemnin.

V nekaterih točkah je sicer bil dosežen sporazum in so socialisti predlagali, naj bi zaenkrat sprejeli vsaj to „delno rešitev“. Ta predlog je Ljudska stranka odklonila z motivacijo, da je nesprejemljiva, ker ne vsebuje rešitve problema starih hiš. Na drugi strani pa so bili socialisti odločno proti temu, da bi smeli lastniki že obstoječih stanovanj po lastni uvidevnosti določati najemnine.

Zopet smo torej doživeli nov primer nesloge v toliko proslavljeni „veliki koaliciji“, in to v zadevi reševanja enega najbolj perečih vprašanj, o katerem so zastopniki obeh strank pred volitvami toliko vedeli volivcem povedati, in obljubljati, da bo prav kmalu ugodno rešeno v splošno zadovoljstvo. Prav tako nerazveseljivo je tudi dejstvo, da so se razšli, ne da bi določili kak nov rok za ta pogajanja.

### 20-LETNICA KOROŠKE OeV

Konec preteklega tedna je koroška Ljudska stranka zelo slovesno praznovala v Celovcu dvajsetletnico svoje ustanovitve 5. julija 1945). V svojem programatičnem govoru je strankin deželni vodja minister dr. Schleinzer poudaril, da Ljudska stranka ni nikako nadaljevanje kake prejšnje, predvojnne stranke, temveč je to nova politična tvorba. Kajti nobena izmed prejšnjih meščanskih političnih skupin ne bi bila dovolj močna, služiti kot temelj tej novi stranki. Njeni ustanovitelji so bili možje, ki so svoj čas bili različnih političnih nazorov. Ob ustanavljanju Avstrijske ljudske stranke pa so dobro vedeli, za kaj gre, ko so se odločili za skupno delo. Načela te nove stranke so tudi še danes taka, da morajo najti v njo dostop vsi dobro misleči, ki se pripoznavajo za resnične Avstrijce in niso marksisti.

### SOCIALNO ZAVAROVANJE KMETOV

Po vzgledu ostalih socialnih zavarovanj so pristojni organi v parlamentu oziroma v zvezni vladi izdelali osnutek zakona o obveznem socialnem zavarovanju kmetov. Zadeva je že nekaj let stara in je zato tako počasi napredovala, ker ima precej nasprotstev tudi v kmečkem stanu samem. Nadalje ima resne pomisleke proti obstoječem zakonskem osnutku, ki je že peti, tudi Zdravniška zbornica, katera je med drugim o tem razpravljala tudi na nedavnem svojem kongresu v Porečah.

Po končani tozadevni debati je omenjena zbornica poslala protestni brzojav socialnemu ministru Prokschu. V njem omenja, da osnutek popolnoma prezre njene predloge, ki se tičejo zdravnikov in ki so

## SLOVENC

### doma in po svetu

#### Ivan Omerza — zlatomašnik

Na praznik sv. Petra in Pavla je poteklo 50 let, odkar je bil posvečen v duhovnika.

Rodil se je 22. avgusta 1892 v Trzihu na Gorenjskem. Bogoslovne študije je dovršil v Ljubljani. S 23 leti je postal duhovnik. Najprej je bil nastavljen za prefekta v Marijanišču v Ljubljani. Škof Karlin ga je po enoletnem službovanju poklical v Trst in nastavljen za dušnopastirsko delo pri Sv. Jakobu. Tu je ostal vse življenje do naj-novejšega časa, ko je stopil v zaslužni pokoj. 15 let je bil celo upravitelj te župnije. Neumorno se je žrtvoval za slovenske vernike tudi v dobi najhujšega fašističnega zatiranja. Sam je 40 let vodil cerkveni pevski zbor, ki je dosegel obče priznanje.

Učil je krščanski nauk tudi na šoli sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu. Šolo je ob koncu obiskovalo 958 otrok. V septembru 1930 jo je fašistična vlada zaprla.

Njegova značilna dobra lastnost je bila, da je zgodaj vstajal in je bil prvi v cerkvi. Maševal je ob 5.30 ali 6. uri, potem je bil vsak dan na razpolago za sv. povelj. Ob nedeljah je imel slovensko službo božjo ob 9. uri, popoldne ob 3. uri je pa razlagal krščanski nauk in imel večernice.

Pri vseh, slovenskih in italijanskih vernikih, je ostal v najboljšem spominu, ker je skušal nepri-stransko postreči vsem. Zanimal se je za uboge v svoji župniji, za bolnike, stare, onemogle in jim skušal po svojih močeh pomagati.

Leta 1937 je bil po smrti msgr. Guština imenovan za voditelja slovenske Marijine družbe v ulici Risorta v Trstu. Kmalu bo preteklo 30 let, odkar zanjo skrbi, se trudi in zanjo požrtvovalno deluje.

Dne 12. septembra 1940 je bil v znak priznanja za zvesto delovanje v službi Cerkve imenovan za častnega kanonika tržaškega kapitlja.

Gospod zlatomašnik je bil vedno znan kot odkrit, resnicoljuben in pošten značaj, zaveden Slovenec, a pravičen do vseh. Zato je užival in uživa spoštovanje in ugled pri slovenskih in italijanskih vernikih.

#### Bojan Stupica na Dunaju

V okviru „Dunajskega festivala“ je bila te dni v Burgtheatru premiera dramatisiranega romana „Bratje Karamazovi“ Dostojevskega. Delo je režiral beograjski režiser Slovenec Bojan Stupica. Tudi sceno so izdelali po Stupičevih načrtih. Dunajska publika je zelo prisrčno pozdravila umetnika, ki se je na koncu predstave večkrat poklonil občinstvu. Kritiki poudarjajo, da sta Lieblein in Stupica iz obsežnega in močnega gradiva izločila vse tisto, kar je najvažnejše, in pokazala smisel za celoto in gradnjo dramskega dela. Kritiki tudi pišejo, da je Stupica dal predstavi kri in meso ter polet misli.

#### Novi doktorji znanosti

V zbornični dvorani ljubljanske univerze je bila pretekli teden slovesnost, na kateri so podelili častne listine novim doktorjem znanosti.

#### Pevski zbor Tone Tomšič na Bledu

Znani akademski pevski zbor „Tone Tomšič“ je nastopil v nedeljo zvečer ob priliki 33. kongresa PEN klubov (Mednarodna zveza književnikov). Pevski zbor je pel v kongresni dvorani na Bledu pod vodstvom Lojzeta Lebiča. Na koncertu so bili izvajali dela: Lajovica, Lebiča, Ukmarja, Szeligovskega, Šostakoviča, Brittna, Radiča, Ponomarukova, Kodalya, Kogojca in Franceta Marolta.

#### Razstava dveh likovnikov

V okviru gospodarske razstave občine Ljubljana Moste-Polje razstavljata v prostorih osnovne šole Ketteja in Murna na Kodeljevem akademski slikar Stane Kumar in akademski kipar Aladar Zahariaš. Stane Kumar razstavlja grafiko in olja z vojno in poveljno tematiko, Aladar Zahariaš pa stilizira slovensko folklorno motiviko, upodablja namreč kurentne v železobetonu.

bili izdelani sporazumno s postavno izvoljenimi zastopniki kmetov. Kajti tudi med kmeti samimi je precej pomislekov proti novemu zavarovanju. Med drugim namreč obstaja bojazen, da bo premalo vplačujočih članov in da bodo zato predpisani prispevki previsoki ali pa ustanova ne bo zmožna delovati.

Pod novo kmečko socialno zavarovanje bo spadalo približno 800.000 Avstrijcev — kar lepo številu; vplačujočih obvezancev pa bo okoli 200.000. Prispevke bo treba plačevati od 1. oktobra t. l. Zavod bo začel izplačevati datjave 1. aprila 1966.

# Kakor stara lipa še vedno cvete . . .

Od leta 1851 dalje

Pred sto leti smo Slovenci že imeli pesnika Prešerna in njegov krog; za nami je bilo narodno prebujenje v skupini nekaterih izobražencev; mimo je že bilo šlo vselega upanja polno leta 1848 s svojim družabnim in političnim prevratom in s svojimi razočaranji.

Višja plast slovenskih razumnikov se je v svojih sicer še redkih članih že zganila, negibna pa je še vedno ležala spodnja plast, kmečki stan, ki je bil prav za prav temelj, na katerem je slonel slovenski narod. Zanj je bila Prešernova pesem previsoka; ni je razumel. Za kulturni dvig te brezoblične množice je bilo potrebno počasno, vztrajno, podrobno delo, čigar sadovi se pokažejo šele čez leta, čez en rod ali dva. Brez takega dela ni uspeha in v čim težavnejših razmerah poteka, tem bolj je blagoslovljeno, tem globlje sega in tem trajnejše uspehe ima.

Tako podrobno delo so pri Slovencih opravile Bleiweisove „Novice“, ki so začele izhajati leta 1843, in Družba sv. Mohorja. Brez teh dveh bi bil duhovni obraz slovenskega človeka dandanes bistveno drugačen, verjetno znatno bornejši, kakor je.

Misel na ustanovitev družbe za izdajanje dobrih slovenskih knjig se je rodila tu med nami na Koroškem. Pobudo zanjo je dal veliki škof Anton Martin Slomšek, ki je že 6. januarja 1845 prosil koroško deželno vlado, naj mu dovoli ustanoviti tako podjetje, a dovoljenja ni dobil, ker se je takratni totalitarni režim bal vsake nove misli, vsakega bolj svežega pokreta. Šest let pozneje pa je njegovo prizadevanje imelo uspeh. Slomšek je bil medtem že postal lavantinski škof. V aprilu 1851 sta ga na njegovo povabilo obiskala buditelj koroških Slovencev Andrej Einspieler in znani književni delavec in organizator Anton Janežič.

## Ustanovitev Mohorjeve družbe

Ponovno sta sprožila misel o poljudni književni založbi v obliki društva. Vsi trije so sklenili, da tako društvo čimprej ustanovijo. Einspieler je sestavil oklic na Slovence in je zanj pridobil nekaj vplivnih javnih delavcev in duhovnikov. Med njimi je bil tudi znani pisatelj Matija Majar, dalje Franc Zorčič, spiritual v celovškem bogoslovju in pozneje stolni prošt v Mariboru, in še nekateri drugi. Oklic nosi datum 27. julija 1851. Deželna vlada je društvo potrdila šele 28. avgusta 1852. Isto leto so že izšle prve knjige.

Prvo leto je društvo imelo 785 članov. Za tajnika je bil neutrudni profesor Anton Janežič. Ker se društvo v naslednjih letih ni moglo prav razviti in je članstvo celo padalo, tako da je leta 1859 bilo samo še 263 udov, sta Einspieler in Janežič prišla na misel, da bi iz društva napravili cerkveno bratovščino in jo organizirali po župnijah. To se je tudi zgodilo. „Društvo sv. Mohorja“ je postalo bratovščina in se je poslej imenovalo „Družba sv. Mohorja“. Novo bratovščino je 18. maja 1860 potrdil papež Pij IX. Tedaj se je začela pot na-

vzgor. Leta 1860 je Družba štela 1116 članov. Število je potem stalno raslo. Omenim naj samo nekatere postaje na tej zmagoviti poti do prve svetovne vojne:

leta	članov
1870	16.175
1872	20.000
1880	25.430
1890	48.397
1900	78.596
1911	83.855
1918	90.512

Številka iz leta 1918 pomeni, da je vsak šestnajsti Slovenec tisto leto prejel in plačal nekaj knjig in da je torej vsaka druga ali tretja slovenska družina imela mohorjevke v svoji knjižnici. Ker so knjige vedno izposojali, je torej mohorjevke dejansko bralo več kot polovica vseh Slovencev. Človeku, ki je vajuen brati številke in ki pozna njih pomen, bo iz njih takoj jasen velikanski delež, ki ga ima Mohorjeva družba pri dviganju splošne izobrazbe med Slovenci.

## Sadovi celovške Mohorjeve družbe

Vrsta knjig, ki jih je izdala celovška Mohorjeva družba, je nepregledna. Predvsem je treba navesti vsakoletni koledar z obširno pripovedno in poučno vsebino in vsa-

## XVI. POLETNE IGRE V BREZAH:

### Sodnik zalamejski

V soboto, 26. junija, je šla preko odra breškega gledališča premiera „Sodnik zalamejski“. Je to stvaritev, ki jo je napisal španski dramatik Don Pedro Calderon de la Barca Henao de la Barrera Riano, skratka Calderon.

Drama, ki je bila zadnjič na sporedu v Brezah pred 11 leti in so jo letos zopet vzeli v gledališki repertoar, je pokazala pri sobotni premieri svojo upravičenost.

V vasi Zalamea so se nastanili španski vojaki. Pri kmetu Pedro Crespo stane kapetan (Hauptmann) don Alvaro, ki se je zagledal v njegovo hčerko Izabelo. Kmet, oče Pedro Crespo pa je to opazil in mu ni prav. Zato je skrnil hčerko v neko podstrešnico, kjer jo je kapetan Pedro kmalu odkril in jo je hotel na vsak način pridobiti zase. V pravem trenutku pa pride v vas Zalamea general don Lope in ker je spoznal, kaj namerava kapetan Alvaro z deklico Izabelo, ga pošlje proč iz vasi. Alvaro je zaradi tega razjarjen, in ko dobi nalog za odhod, se odloči za najhujšo podlost. S silo jo odvede v bližnji gozd in se nad njo pregreši. K sreči pa je to videl Izabelin brat Juan in je zasledoval zapeljivca. Med obema se vname boj, v katerem je Alvaro močno ranjen, zato mu ne preostane nič drugega, da se poda zopet v vas, kjer mu obvežejo rane.

Skoraj istočasno pa vaščani izvolijo kmeta Pedra za novega vaškega sodnika. Kot prvi obtoženec je torej pred njim kapetan Alvaro. Stari Pedro, sedaj vaški sodnik, se sklicuje na poštenost kapetanovo

koletne Slevenske večernice, ki so ustvarile posebno vrsto poljudne („večerniške“) povesti; potem nabožna dela, molitvenike, gospodarske knjige, potopise, pesmi (n. pr. „Gregorčičeve poezije“, „Balade in romanice“, „Slovenske legende“ itd.), pesmarice (Aljaž? „Slovenska pesmarica“ I. in II. del, 1896/1900) in druge potrebne knjige. Med izdajami celovške družbe so prvi tiski klasičnih povesti, kot Jurčičev „Jurij Kozjak“ 1864; Erjavčev „Hudo brezno“ 1864; Sketova „Miklova Zala“ 1884.

Družba je izdala obširno razlago postav „Slovenski pravnik“ (1883—1888), ki jo je spisal pisatelj dr. Ivan Tavčar. Izdajala je več leposlovnih in družinskih listov („Besednik“, 1869—1878, ki je bil zadnji Janežičev list; „Kres“ 1881—1886).

V Mohorjevi založbi so izšle važne slovenske šolske knjige, kot Janežičeva „Slovenska slovnica“, ki je služila vsem rodovom slovenskih študentov od leta 1854 do leta 1916 (doživela je deset izdaj), ko jo je zamenjala Breznikova „Slovenska slovnica“, ki jo je tudi izdala celovška družba; tudi ob tej so se šolali naši dijaki dolgo vrsto let ter je doživela štiri izdaje. Prav tako ne smemo pozabiti prvih dobrih srednješolskih čitank (Janežičevi „Cvetniki“ in Sketove čitanke) niti Levstikovega (Nadaljevanje na 5. strani)

Izabele, ki misli pri svoji igri preveč na igranje, namesto da bi se bolj poglobila v vlogo lepe kmetove hčerke kot take.

Tudi drugi igralci so svoje vloge še kar zadovoljivo rešili.

Izgleda, da se je Gospod tam gori v nebesih igralcev na Petrovi gori zares usmili in je njihovo prošnjo po lepem vremenu uslišal. Bog jim daj še v bodoče srečo v tem pogledu, saj zasluži njih idealizem popolno in nedeljeno priznanje.

## SPORED POLETNIH IGER V BREZAH:

Petek, 9. julija: Sodnik zalamejski. — Sobota, 10. julija: „Gospod Puntila in njegov hlapec Matti“. — Sreda, 14. julija: „Sodnik zalamejski“. — Četrtek, 15. julija: „Gospod Puntila in njegov hlapec Matti“. — Petek, 16. julija: „Sodnik zalamejski“. — Sobota, 17. julija: „Gospod Puntila in njegov hlapec Matti.“

Začetek predstav je ob 20. uri zvečer.

## Prof. Marijan Rus — 60-letnik



Prof. Marijan Rus je bil rojen 10. julija 1905 v Kranju. Njegov oče je bil okrajni šolski nadzornik v Kranju. Mama je bila iz ugledne Šumijeve družine, po domačem Permantezerjeve hiše, prav tako v Kranju. Starši so imeli svojo hišo v Pungratu.

V zakonu sta bila samo dva otroka, in sicer Vilko, danes upokojeni profesor in sin Marijan. Vsa družina je bila izredno pevsko navdahnjena. Pokojna mama kot znamenita cerkvena pevka, oče pa je vodil skozi dolga leta čitalniški pevski zbor v Kranju.

Tudi oba njuna sinova sta vseskozi gojila petje. Sodelovala sta pri različnih pevskih zborih, tako v gimnaziji in ne nazadnje v mestnem celkoven pevskem zboru, kjer so Kranjčani hudo radi poslušali njuna lepa glasova, posebno kadar sta pela solo.

Oba mladeniča Vilko in Marijan sta zelo rada sodelovala pri dijaškem pevskem zboru, ki ga je takrat vodil profesor dr. Jakob Kotnik. Najlepše je bilo seveda, ko je pel ta dijaški zbor pri šmarničnih pobožnostih. Starejšim ljudem sta oba dobra pevca še dandanes v živem in hvaležnem spominu.

Po maturi, ki jo je leta 1925 dovršil na humanistični gimnaziji v Kranju, se je Marijan vpisal na ljubljansko univerzo, in sicer je študiral na filozofski fakulteti, hkrati pa si je izobraževal svoj odlični bas pri znamenitem pevskem pedagogu Juliju Bettetu, ki je bil sam slaven pevec, basist.

Po univerzitetnih študijah, to je po diplomih, je bil nekaj let solist ljubljanske Opere, potem pa je šel v Zagreb, kjer si je izpopolnjeval svoj glas.

Ker je hotel, da bi si razširil svoje obzorje na glasbenem in pevskem polju, je leta 1939 odšel na Dunaj. Tu je kmalu prišel v Dunajsko državno opero, kjer je ostal vse do svoje upokojitve.

Kljub temu, da je bil njegov glavni poklic petje in glasba vobče, se je vzbudil v njem drug, to je prvotni poklic pedagoga. Zato je zaprosil za službo profesorja na Slovenski gimnaziji v Celovcu. Ta poklic si je zadel, ker je čutil v svojem srcu veliko ljubezen do mladine. Vendar pa kljub tem dejstvom ni dolgo ostal na šoli. Že po dveh kratkih letih je zapustil Slovensko gimnazijo in se podal v svoj prvotni delokrog na Dunaj. Danes živi profesor Marijan Rus na Dunaju s svojo družico Gretl, ki si jo je tudi tam izbral.

IVAN GRAFENAUER:

2. nadaljevanje

## Nekaj o Slomškovih slovenskih tečajih v Celovcu

O ustanovitvi te stolice in njeni nadaljnji usodi je France Kidrič nadrobno razpravljaval v zgoraj omenjenem spisu na osnovi prepisov na Dunaju ohranjenih uradnih listin. Ta stolica, ki je bil njen pouk obvezen za bogoslovce drugega letnika, če se ga niso udeleževali že na liceju, je dala tudi Slomšku pobudo za njegove slovenske tečaje v celovškem semenišču. Za oboje pa so se našli v zadnjem času v mariborskem škofijskem arhivu in v ljubljanskem državnem doslej neopaženi dokumenti, ki dodajajo Kidričevi podobi še to in ono nadrobno potezo, Slomškove tečaje pa kažejo v čisto novi osvetljavi.

## Ustanovitev ljubljanske stolice za slovenski jezik

Poglavitna opora prošnji za ustanovitev stolice za slovenski jezik na ljubljanskem liceju je bila, da se je v bogoslovnem učilišču, pridruženem liceju, pastoralka predavala v slovenskem jeziku. Bogoslovci so se morali za ta pouk torej usposobiti s poprejšnjim poukom slovenščine. V predlogu združenih študijskih ravnateljstev ljubljanskih z dne 10. septembra 1815 — sestavil

ga je pač tedanji licejski rektor in začasni ravnatelj bogoslovnih in modroslovnih študijev Matevž Ravnikar — je to tudi res prva točka utemeljitve, ki obsega 12 točk. Predlog sam — v petih točkah — pa zahteva v točki d, naj bi bila predavanja dopolna vsakemu, za bogoslovce in za vse, ki bi poslušali poljedelske nauke, pa naj bi bil pouk obvezen, za bogoslovce v drugem letniku. Cesarjeva odločba z dne 18. decembra 1815 pa se je izrekla za obveznost pouka le za bogoslovce, pa še to s pogojem, ako smatrajo to za potrebno pristojni škofje, za druge pa bi se pouk samo priporočal, češ udeleženci bi imeli pri prošnjah za službe prednost.

Ljubljanski škofijski konzistorij, ki je bil 24. septembra 1815 že prošnjo priporočil, se je izrekel (8. febr. 1816) za obveznost, tudi goniški nadškof je bil (5. febr.) zanjo, pa s pripombo, naj bi bogoslovce o potrebnosti pouka predstojniki prepričali. Tržaški generalni vikar D'Argento pa je menil da redki bogoslovci njegove škofije že govorijo jezik, kakor je v deželi v navadi, za dušno pastirstvo da je to dovolj; zato je zo-

per obveznost. Po odločni izjavi združenih ljubljanskih študijskih ravnateljstev (9. 3.), da bi bilo po D'Argentovem sploh učenje katerega koli živega jezika nepotrebno, ter po posredovanju ljubljanskega gubernija (15. marca 1816, št. 2624) se je tudi tržaški generalni vikar pridružil izjavi goriškega nadškofa. Osrednja organizacijska dvorna komisija je nato 7. maja 1816, št. 22339, obveznost pouka slovenščine za bogoslovce drugega letnika potrdila in odredila razpis konkurznega izpita za stolico, ki naj bi bil 1. avgusta 1816 na Dunaju, v Ljubljani, Gradcu in Celovcu.

K izpitu se v Gradcu in Celovcu nihče ni oglasil, na Dunaju 26-letni duhovnik iz Gorice Mihael Jllinzig (Jelenčič), v Ljubljani pa Valentin Vodnik, absolvirani bogoslovec Šimen Prigel ter 27-letni stolniški katehet Franc Metelko. Izmed vseh teh je bil doslej samo Vodnik z učiteljskim in pisateljskim delom dokazal svojo sposobnost; še rektor M. Ravnikar, ki se je na moč vlekel za svojega bivšega učenca in janzenističnega somišljenika Metelka, si ni upal v predlogu na gubernij postaviti svojega miljenca pred Vodnika, pa si je pomagal s tem, da je na „prvem mestu“, predlagal oba, na drugem Prigla, na tretjem Jelenčiča.

(Dalje prihodnjič)

## Dr. Franc Zeichen — zlatomašnik

V nedeljo, 27. junija, so praznovali naš spoštovani dušni pastir č. g. duhovni svetnik dr. Franc Zeichen, župnik v St. Rupertu pri Velikovcu svoj zlatomašniški jubilej. Vsa farna družina se je zbrala tega dne okoli slavljenca.

Ob 9. uri se je zbralo pred cerkvijo veliko število vernikov, da se poklonijo svojemu dušnemu pastirju. Cerkveni pevci so pod vodstvom g. Hrastnika zapeli pozdravno pesem. Nato je cerkveni ključar izrekel zlatomašniku v imenu cerkvenega odbora in v imenu č. šolskih sester čestitke. Sledile so deklamacije štirih deklet, ki so jih izvršno podale. Namesto poslovnega zadržanega dr. Meierhoferja je g. učitelj glavne šole, rezervni stotnik A. Schmied pozdravil slavljenca. G. dekan Kanduth so v imenu dekanije in v imenu sobratov in kot njegov sosed prinesli svoja voščila.

Med sveto mašo so g. kanonik Aleš Zechner v izbranih besedah prikazali jubilara zlatomašnika, ki je vse svoje življenje daroval Bogu za rešitev neumrjočih duš, kot duhovnika Srca Jezusovega s prebode-nim srcem in častilca Matere božje.

Z zahvalno pesmijo smo končali svečano božjo službo.

Po tem veličastnem in svetem opravilu smo našli v naši Narodni šoli pri č. šolskih sestrah bogato obloženo mizo, kjer se je razvila prav domača prijetnost. Lepa pesem je ustvarila veselo razpoloženje.

Pripomniti je še treba, da z našo slavnostjo nismo počastili samo zlatomašnika, ampak tudi njih zvesti pomočnici in postrežnici Urško in Micko.

Cerkveni odbor se vsem, ki so doprinesli svoj delež, da se je mogla ta slovesnost izvesti, iskreno zahvaljuje.

Častitemu zlatomašniku g. dr. Francu Zeichnu pa kličemo: „Ostanite še dolga leta naš dobri duhovni oče!“



# Pri nas na Koroškem

## V Bilčovsu imajo krasno prenovljeno cerkev

Zadnjo nedeljo, 5. julija, smo imeli v Bilčovsu velik praznik. K slovesni blagoslovitvi se je zbralo mnogo vernikov od blizu in daleč. V kratkem času je to veliko delo bilo izvršeno v večjo čast božjo in k občemu pridu in zadovoljstvu vseh faranov. S skupnimi močmi bodo cerkev v doglednem času tudi še zunaj prenovili.

Na Binkošti so nas obiskali mil. g. kanonik Aleš Zechner in nam kazali lepe slike z romanja v Sveto deželo. Bilo je za nas duhovno romanje v kraje, kjer je živel in umrl za nas sam božji Sin. Med predavanjem smo zapeli več primernih pesmi. Marsikdo je zahrepenel po teh svetih krajih, kjer je učil Odrešenik ljudi in delal čudeže. Za predavanje se pristrčno zahvaljujemo.

Letošnjega mladinskega dneva se je udeležilo tudi iz naše župnije kar lepo število fantov in deklet. Vsi so bili tega srečanja v Selah veseli in so si na tistem mislili, da bi bilo tudi v Bilčovsu morda enkrat možno zbrati Kato-liško mladino iz naših treh dolin.

Zadnjo nedeljo v juniju smo imeli dan prvega svetega obhajila. V nedolžna srca 33 prvoobhajancev je prvič prišel božji Zveličar. Slovesnost je dvigala in olepševala krasno prenovljena cerkev, v kateri so smeli prvoobhajanci zasesti prve sedeže v novih klopeh. Bog nam je dal lepo vreme. Cerkev so do zadnjega napolnili verniki. Prosili smo Jezusa, da bi ostali vsi dobri božji otroci, Bogu v čast in staršem v veselje. Ko so nekoč vprašali slavnega cesarja Napoleona, kateri je bil njegov naj-srečnejši dan v življenju, je rekel: „Moj



najlepši dan je bil dan prvega svetega obhajila.“ Naj bi bil in ostal tudi za naše otroke dan prvega svetega obhajila praznik, ki jim ga je pripravil sam Gospod.

Sedaj se že več tednov pridno pripravljamo na dan svete birme, ki bo pri nas v nedeljo, 11. julija, ob 5. uri popoldne. Potrebni smo pomoči in razsvetljenja Svetega Duha. Zato smo tem bolj veseli, da nas bodo obiskali prevzvišeni nadpastir in nam posredovali milosti in darove Svetega Duha.

## ST. VID V PODJUNI (Avtomobilska nesreča)

Dne 16. junija popoldne se je peljal Jožef Wutte iz Mlinč s svojim avtom službeno v Velikovec in zadel na ustnem križišču v Žitari vesi v avto g. Oraša iz Zelezne Kaple ter se tako hudo poškodoval, da je nekaj ur nato v celovski bolnici umrl. Bil je inšpektor Dunajske zvezne zavarovalnice ter jako agilen delavec oz. uradnik, ki je bil edini na Koroškem odlikovan z zlato kolajno za zasluge. Bil je šele 37 let star in zapušča poleg žene vdove še tri nepreskrbljene otroke, od katerih najstarejši je na Slovenski gimnaziji v Celovcu.

Pogreb rajnega je bil v nedeljo, 20. junija, popoldne in se ga je udeležilo toliko ljudi iz vse dežele, kakor jih St. Vid še ni videl pri kakšnem pogrebu. Pogrebne obrede je opravil domači g. župnik Krištof ob asistenci g. dr. Polanca. Ob odprtju grobu se je poleg g. župnika poslovil od rajnega tudi vodja celovške podružnice Dunajske zavarovalnice in še dva stanovska tovariša.

Med žalnimi gosti je bil tudi ravnatelj Slovenske gimnazije dvorni svetnik g. dr. Joško Tischler. Pevci pod vodstvom Han-zija Kežarja so se poslovili od rajnega z žalostinkami na domu in ob grobu. Zeni vdovi, otrokom ter Ožbaltovim in Kovačevim naše najiskrenejše sožalje.

Počivaj v miru.

## JOŽEF KOPEINIG



Rodil se je 14. maja 1941 v St. Petru na Vašinjah. Njegovi starši imajo tam majhno kmetijo. V ljudsko šolo je hodil v St. Petru na Vašinjah, gimnazijo pa je dokončal na Plešivcu (Tanzenberg). Po srednješolski maturi je vstopil v celovško bogoslovje.

Za duhovnika je bil posvečen v nedeljo, 4. julija, v celovski stolnici.

Novo mašo bo daroval dne 11. julija v domači fari v St. Petru na Vašinjah. Pri svoji novi maši se bo mladi duhovnik zahvalil za vso podporo, katere je bil deležen, da je mogel doseči tako vzvišen duhovniški stan. Zahvalil se bo ob tej priložnosti tudi za vso ljubezen, katere je bil deležen v življenju.

Njegovo primicijsko geslo: „Božja pota so usmiljenost in milost, medtem ko je njegov poziv, njegovo vabilo ljubezen.“

Slovensko kulturno društvo v Celovcu priredi v sredo, 14. julija 1965, ob 8. uri zvečer v Mohorjevem domu v Celovcu, Viktringer Ring 26

## PROSVETNI VEČER pod naslovom:

„Z mladino na potovanju.“

Poljudno predavanje s slikami. Po predavanju družaben razgovor in prijetno razvedrilo ob domači pesmi.

K obilni udeležbi vabi odbor.

## SV. MIKLAVŽ (RUDA) (Razne zanimivosti)

Dne 26. junija so naš dušni pastir č. g. župnik Štrekelj v Gorenčah obhajali zlatomašniški jubilej. Lepa doba je biti že petdeset let mašnik.

Č. g. zlatomašnik so bili rojeni 21. oktobra 1891 v Škofji Loki. Za duhovnika pa so bili posvečeni 12. junija 1915.

Cerkveni pevci so č. g. župniku ob tem zlatem jubileju lepo zapeli. Pred cerkvijo jih je v izbranih besedah pozdravil v imenu vseh faranov gospod J. Opetnik. Njegova hči pa je korajžno deklamirala za to slavnost primerno pesem.

Dne 29. junija smo pri nas pokopali gospoda Štucka iz Radigunde v starosti 72 let.

V noči med 3. in 4. julijem, ob kateri uri točno ne vemo, se je ponesrečil Rudolf bencinski avtomobil. S seboj je vozil 25.000 litrov bencina v smeri Labot—Velikovec. Iz dosedaj še neznanih razlogov je na glavni cesti pod Sv. Miklavžem zavozil na rob ceste, kjer se je prekucnil. Vozača sta se srečno rešila s tem, da sta urno skočila iz kabine. Mnogo litrov bencina je steklo v zemljo, drugega pa so pretočili s črpalko v nek drug bencinski avtomobil. Ponesrečeni bencinski tank je imel številko K-81.292.

Na pomoč so prišli velikovski gasilci in žandarmerija, ki so pomagali reševati, kar se je še dalo. Kot običajno pri nesrečah, se je zbralo tudi tukaj mnogo radovednežev in zija, ki so samo ovirali reševalna dela, tako da so morali gasilci in žandarmerija odganjati radovedneže.

## Naši novomašniki v letu Gospodovem 1965

GABRIEL SLAMANIG



Rodil se je 21. marca leta 1940 kot sedmi od enajstih otrok gorske kmečke družine na Krčanjah pri Grebinju. Ljudsko šolo je obiskoval v rojstnem kraju na Krčanjah, medtem ko je obiskoval meščansko šolo v Grebinju. V gimnazijo se je vpisal v St. Pavlu v Labotski dolini in tam dovršil leta 1958 gimnazijske študije. Po srednješolski izobrazbi je študiral na teološki fakulteti v Salzburgu in na graški univerzi.

V mašnika bo posvečen 11. julija 1965 v Gradcu, medtem ko bo daroval svojo novo mašo 18. julija 1965 v rojstni župniji na Krčanjah.

Slavnostno pridigo pri primiciji bo imel č. g. p. Franz Leitner OSA.

MATIJA ZIPUSCH



Rojen je bil 26. maja 1931 na Djekšah. V domačem rojstnem kraju je obiskoval ljudsko šolo. Nato je bil zaposlen enajst let v mizarski stroki. Od leta 1956 je študiral na srednji šoli v Stamsu na Tirolskem in je položil svoj zrelostni izpit na Zvezni gimnaziji v Bregenzu na Predarlskem.

Nato se je posvetil filozofsko-teološkemu študiju v celovškem bogoslovju.

Za duhovnika je bil posvečen 4. julija v celovski stolnici.

Svojo novo mašo pa bo daroval 11. julija v rojstnem kraju na Djekšah. Slavnostni pridigar pri primiciji bo škofijski mladinski dušni pastir Viktor Omelko.

JANEZ ZITTERER



Rojen je bil dne 9. aprila 1941 v Celovcu. Po petih letih ljudske šole v Ločah in Maloščah je vstopil v deški seminar na Plešivcu (Tanzenbergu), kjer je tudi maturiral leta 1960. Nato se je pripravil v teološkem seminarju v Celovcu za duhovnika.

Dne 4. julija 1965 je bil posvečen v celovski stolnici v mašnika.

Novo mašo bo pel 18. julija, ob 9. uri dopoldne v domači župniji v Štebnu pri Maloščah. Pridigar pri primiciji bo častiti gospod Rihard Kogler, župnik iz Marije na Zilji.

# Kakor stara lipa še vedno cvete...

(Nadaljevanje s 3. strani)

prevoda „Kraljedvorskega rokopisa“ (1856). Med večje izdaje spada nedvomno Staretova „Obča zgodovina“ (1874—1891), ki obsega pet debelih zvezkov ter šteje skupaj nad 2500 strani. Znamenita je prva „Zgodovina slovenskega naroda“, katero je začel dr. Josip Gruden leta 1910 in jo je od 7. zvezka dalje pisal dr. Josip Mal. Pisana je poljudno in lahko umevno, a ima hkrati veliko znanstveno vrednost. Veliko delo so tudi „Zgodbe svetega pisma“ (začele izhajati 1894), katere sta spisa dr. France Lampe do smrti leta 1900 in dr. Janez Ev. Krek. V sedanjem stoletju so bili med sotrudniki Mohorjeve vsi pomembnejši slovenski pisatelji (Ivan Cankar, Ivan Pregelj, Ivan Lah, Anton Medved, F. S. Finžgar, Ksaver Meško, Fran Detela in dr.). Dr. Avgust Zigon je za Družbo napisal prve obširne razprave o Prešernu in njegovi umetnosti („Prešernova čitanka“ 1915 in „France Prešeren poet in umetnik“ 1914).

## Iz enega drevesa tri veje

Prva svetovna vojna in razmere, ki so nastale po njej, so vplivale tudi na Družbo sv. Mohorja. Nove državne meje so ločile Slovence v tri dele: največji je prišel v Jugoslavijo, manjša dva pa v Avstrijo in Italijo. Za Slovence na Koroškem je ostala celovška družba, ki pa ni mogla izpolnjevati svojega kulturnega poslanstva. Izgledalo je, da je ta veja usahnila.

Za Slovenijo se je ustanovila nova družba s sedežem na Prevaljah (1919—1928) in pozneje v Celju (1929—1941), kjer se je znova okrepila in razvila še plodnejše delovanje, a na višji izobrazbeni ravni. Izdajala je družinski list „Mladiko“, izvirna dela najboljših slovenskih pripovednikov in znanstvenikov (Finžgar, Pregelj, Detela, Lovrenčič, Zorec, Breclj, Veber, Pirjevec, Šolar, Breznik, Pitamic itd.), a tudi prvovrstne prevode največjih del svetovnega slovstva.

Knjige je urejeval pisatelj F. S. Finžgar, pozneje pa pesnik, danes nadškof ljubljanski, dr. Jože Pogačnik. Največ udov je dosegla ta družba l. 1932, ko je imela 61 tisoč 848 udov.

Po nemški zasedbi Jugoslavije, se je družba preselila v Ljubljano, kjer je imela 1945 13.455 članov. Vse premoženje v Celju so Nemci zaplenili, zalogo knjig (12 vagonov) pa porabili kot star papir.

Po koncu druge svetovne vojne se je Družba vrnila v Celje, vendar v novih okoliščinah ni več mogla delati tako kot doslej. Kljub konkurenci ima pa še vedno ve-

liko število udov, ki dobijo v roke nekatere knjige, ki bi jih sicer druge založbe ne izdale.

Slovinci pod Italijo so videli, da ne bodo mogli dobivati knjig iz Jugoslavije. Ko so bili nanovo postavljeni domovi, porušeni v enajstih soških bitkah, se je začelo obnovitveno delo tudi na prosvetnem področju. Ponovno je začelo delovati Katoliško tiskovno društvo, ustanovila se je Katoliška tiskarna, ustanovila pa se je tudi družba za izdajanje dobrih knjig. Ker je bila celovška družba sv. Mohorja že globoko zakoreninjena v ljudski zavesti, so ustanovitelji novi družbi dali ime **Goriška Mohorjeva družba**. Dali so ji ustroj verske bratovščine. Pravila je potrdil goriški nadškofski ordinariat leta 1923. Družbo je blagoslovil papež Pij XI.

V 25 letih svojega obstoja je Goriška Mohorjeva družba izdala 104 knjige v 1 milijon 367 tisoč izvodih. Njeno delo se je nujno moralo ravnati po potrebah Slovencev pod Italijo. Knjige, ki jih je izdala, so morale biti zabavne in vzgojne. Dogodki so Slovence v Italiji potisnili v razmere, ki so bile podobne položaju pred sto leti.

## Ob srečanju avstrijskih manjšin v Celovcu

Praznovali smo dvajsetletnico druge republike in desetletnico podpisa državne pogodbe. V duhu smo se spomnili prejšnjih časov in jih primerjali s sedanostjo ter ugotovili, da nam gre bolje kot prej. Če pa nam gre dobro, je naša navada, da se vprašamo, kaj je pripeljalo do tega.

Avstrija se je leta 1955 sama oščila, da hoče biti nevtralna. Kot zglede si je prav gotovo vzela Švico, ki je tudi nevtralna in je zaradi tega bila obvarovana pred prvo in drugo svetovno vojno. Noben okupator se je ni upal napasti, ker bi to po svetu preveč odjeknilo.

In Avstrija je ostala nevtralna.

Kaj pa pomeni v današnjem času sploh biti nevtralen? Marsikdo si misli, da to pomeni, da se Avstrija ne veže z narodi severa, juga, vzhoda in zahoda. Torej da se ne ozira na nikogar in je nekak otok v Evropi. Seveda to v današnjem času ne gre. Nevtralnost pomeni, da se Avstrija ne veže s kakimi političnimi bloki. Za gospodarstvo pa je potrebno, da Avstrija izvažata in dela pogodbe zdaj z vzhodnimi, zdaj z zahodnimi državami. Žal pa je danes tako, da se svet tudi že gospodarsko opredeljuje in so gospodarski bloki hkrati politični

Bili so brez šol in gospodarske moči in pod silnim raznarodovalnim pritiskom vsega državnega aparata. Treba je bilo v ljudeh ohraniti veselje do branja in do sprejemanja dobrin slovenske kulture. Zato je družba izdajala leposlovje, knjige za otroke, molitvenike, pesmarice, gospodarske knjige, pomožne šolske knjige za osnovne in srednje šole in podobno.

Tako je med njimi pognala samostojna veja Družbe sv. Mohorja, ki izda sedaj vsako leto po tri knjige.

### Zopet v Celovcu

Družba svetega Mohorja v Celovcu pravno nikoli ni nehala obstajati. Po prvi svetovni vojni sicer ni delovala. Knjige smo skušali dobivati s Prevalj in iz Celja. Po drugi svetovni vojni pa, ko je celjska Mohorjeva prišla v dušljivo ozračje, je odbor celovške Družbe sklenil, da bo obnovil poslovanje v Celovcu ter zopet začel izdajati dobre knjige v smislu pravil. Zaprošil je pri deželni vladi v Celovcu dovoljenje za izvrševanje tiskarniške obrti, ki je bilo izdano 27. novembra 1947. Ta veja Mohorjeve družbe je spet začela svoje književno delovanje in ga vrši še danes v blagor nam in našem rodu. A. I.

bloki. Tako je trajalo zelo dolgo, da je Avstrija sploh dobila mandat za pogajanja z Evropsko gospodarsko skupnostjo (EWG). Države, ki pripadajo tej skupnosti namreč tudi zahtevajo, da se naj Avstrija odpove gospodarskim stikom z vzhodnimi državami. Tega pa Avstrija iz gospodarskih in političnih razlogov ne more storiti.

Pač pa je Avstrija postala članica EFTA, ki ji pripadajo tudi druge nevtralne države kot na primer Švica in Švedska. S temi državami Avstrija tudi največ trguje.

Oglejmo si še nekaj drugih problemov, ki so nastali v novi Avstriji in nas tudi najbolj zanimajo.

Nekoliko nas vznemirja padanje vrednosti šilinga. Pravijo, da je šiling vsako leto manj vreden. Gospodarstveniki pravijo, da je to naraven pojav, če pade vrednost šilinga vsako leto za nekaj odstotkov. V taki državi, kot je Avstrija, ko pravega brezdelja skoraj ni in je kljub temu začasno le nekaj ljudi brez dela, je pač v poklicnih zadevah težko ugoditi vsakemu posamezniku. Zato mora država vedno priskočiti na pomoč s finančnimi sredstvi, ki bi jih mogla kje drugje porabiti. Menijo, da je to glavni vzrok, da šiling vsako leto pada.

Drugo zanimivo vprašanje je oborožitev Avstrije. Nekateri so mnenja, da Avstrija ne rabi vojakov in oborožitve, drugi pa zopet temu nasprotujejo. Celo generali se zavedajo, da v slučaju vojne Avstrija ne bi mogla zadržati sovražnika več kot deset dni. Toda pravijo, da ima Avstrija zavezničke, ki bi ji v teku desetih dni prihiteli na pomoč, da bi ščitili njeno nevtralnost. Zato je dobro, da ima Avstrija svoje vojaštvo. V mirnih časih pa nam morejo pomagati vojaki pri naravnih nesrečah, kot se je to že večkrat zgodilo.

Tretje vprašanje pa se nanaša na našo bodočnost in na bodočnost naše mladine. Ali bo to blagostanje vedno trajalo ali pa bo prišel kdaj kakšen prevrat? Tudi o tem so znanstveniki različnega mnenja. Nekateri trdijo, da je mogoče konjunkturo (ugodne okoliščine) vekomaj vzdrževati,

drugi pa pravijo, da sledi po sedmih dobrih letih sedem slabih.

Bodimo optimisti in verjemimo prvim in prispevajmo tudi mi vse moči k temu, da bo blagostanje trajalo še vnaprej. Ne vzemimo vseh dobrot, ki jih uživamo, kot same po sebi umevne, češ da tako mora biti. Imejmo si vedno pred očmi, da more biti drugače. Treba se je tega vedno znova zavediti.

Temu namenu bo prav gotovo služilo srečanje mladine avstrijskih manjšin, ki ga bo priredila Koroška dijaška zveza 11. julija 1965. Avstrija mora namreč biti že po svojem geografskem (zemljepisnem) položaju srednica med narodi.

Jožef Habernik,  
stud. rer. merc.

## Posnemanja vredna zbirka za Korotan

Brazilski Slovenci smatrajo gradnjo doma za slovenske visokošolce na Dunaju za zelo važno in potrebno vseslovensko zadevo. Kljub slabotni vrednosti njihovega denarja — kruzairov — skušajo zbrati kot svojo pomoč vsaj četrtilijona kruzairov.

Vabilu se je odzval prvi v Braziliji rojeni kanonik č. g. Janez Ambrož in prinesel 300 kilometrov daleč svoj dar 50.000 kruzairov. Ta vsota pomeni 27 dolarjev ali okoli 700 šilingov. Inženir Herbet Slivnik je prispeval enako vsoto. Slikar Franc Pavlovčič je potoval 350 kilometrov daleč, da je zbiratelju darov za „Korotan“ izročil svoj dar 10.000 kruzairov. Celoten seznam darovavcev bomo objavili pozneje, ko bo zbirka zaključena.

Ta zgled brazilskih Slovencev poziva vse rojake, ki še niso ničesar prispevali za visokošolski dom na Dunaju, naj pokažejo svoje širokogrudno in darežljivo srce. Dom se gradi in že raste stavba, ki bo spomenik naše solidarnosti in skupnega dela. Mi za naše visokošolce, oni za nas! Mal položil dar — domovini na oltar!

## Daruj za tiskovni sklad!

Puch-, Sissy-, Panny- in Mobylette-mopede motorna vozila, ženska, moška in mladinska športna kolesa v veliki izbiri — po najnižjih cenah — naročite pri domači tvrdki

### Johan Lomšek

TIHOJA, P. Dobrla ves — Eberndorf  
Telefon 04237 246

Zahtevajte cenike! Ugodni plačilni pogoji!

## SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 12. 7.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. Kar po domače. 10 minut za športnike. 18.00 Za našo vas. — TOREK, 13. 7.: 14.15 Poročila, objave. Junaške zgodbe iz ljudskošolskih in iz gimnazijskih let pripoveduje prof. Marijan Rus. — SREDA, 14. 7.: 14.15 Poročila, objave. Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 15. 7.: 14.15 Poročila, objave. Iz ljudstva za ljudstvo. Vivodov oče pripoveduje. — PETEK, 16. 7.: 14.15 Poročila, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Domače vesti. Nocoj pa oh, nocoj... Glasbena oddaja. — SOBOTA, 17. 7.: 9.00 Od pesmi do pesmi od srca do srca. Voščila. — NEDELJA, 18. 7.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

## Novonacistične stranke

Po nazivom „črna internacionala“ se skrivajo novonacistične stranke, ki so se v zadnjih letih organizirale po raznih državah in so se združile v mednarodno zvezo.

Zaenkrat so še maloštevilne, toda svojo mrežo predejo stanovitno in z določenim ciljem. Njihov namen je ustanoviti svetovno organizacijo. Njihov vzor je Hitlerjev nacizem. Zato se tudi imenujejo novonacistične in ne novofašistične. Svojega vzornika posnemajo tudi v vseh zunanjih znakih: nekoliko spremenjen kljukasti križ, pozdrav z dvignjeno roko, barvaste srajce, škornji in podobno. Skupni glevni namen vseh teh organizacij po raznih deželah je češčenje rase antisemitizem in nasilje. Vsaka organizacija ima še svoje posebne cilje, ki so celo v protislovju med seboj, kar pa novih posnemovalcev nemškega tirana nič ne moti.

Novonacizem je plevel, in zrastle iz možgan mladega rodu, nezadovoljnega z dozdnevno negibljivostjo sedanjih skrajnih desničarskih voditeljev. Zdijo se jim premalo borbeni in odločni. Črna internacionala je ustanovil pred 14 leti v Malmöju na Švedskem neki Švicar, Gaston Amandruz. Ima svoj osrednji odbor in letne občne zbornice. Letos so ga imeli v Milanu, ki pa ni bil posebno obiskan.

Najmočnejša skupina je v Nemčiji. Vodi jo 28-letni Hans Schulz, ki pa poslušajo ukaz skrilitih bivših nacistov. V načrtu ima združeno Nemčijo kot voditeljico bele rase. Po sodbi nemškega notranjega ministrstva deluje 112 novonacističnih skupin. Njih an-

gleški pajdaši so še bolj čudni. Za gesla imajo: Smrt židom! Smrt črnem! Dol z demokracijo! Voditelj angleških fašistov Mosley je zanje, navaden slabič. Na Švedskem imajo novonaciste, ki vpijejo, da bodo v tretji svetovni vojni pomagali Nemčiji. Pred kratkim je bila odkrita prava zarota švedskih nacistov. Tem podobni so danski nacisti, ki poudarjajo, čistost nordijske rase. Naciste imajo tudi v Franciji. Vneto širijo Hitlerjev „Mein Kampf“ in oznanjajo, da je treba poleg Judov in črncev iztrebiti tudi mediteransko raso. Precej glasni so novonacisti v Združenih državah; še močnejši so pa v Argentini pod imenom „Tacuara“.

V Italiji obstaja kar več novonacističnih skupin, ki pa nočejo imeti nobene zveze z novofašisti. Imenujejo se „Figli del sole“, „Avanguardia giovanile“ ali „Ente dell'ordine nuovo“.

Na Bližnjem vzhodu, posebno v Egiptu, skušajo prevzeti celo vodstvo panarabskega gibanja. Vidnejši voditelji so sami nekdanji nacisti, tako Goebbelsova desna roka Johann von Lees, ki je tehnični vodja radia v Kairu, dalje bivši esesovski višji častnik Bubl, sedaj v vodstvu egiptovske tajne policije, in Leopold Gleim, nekoč načelnik Gestapa v Varšavi.

Kot se vidi, so ostanki in nasledniki nemških nacistov marsikje podtalno na delu. Strupena hitlerjanska zel še ni iztrebljena in to povzroča nevarnost zapeljavanja za mlade generacije; te nevarnosti ne bi smeli nikjer podcenjevati in zlo iztrebiti, dokler je čas.

## Košnja in spravilo krme

Uspeli pri pitanju živine, prireji mleka itd. v mnogočem zavisijo prav od kakovostne krme. Tako krmo pa lahko dobimo le z oskrbovanih travnikov. Dobro krmo pa tudi lahko pridelamo takrat, če pravočasno kosimo. Še mnogi pri nas kosijo takrat, ko je trava že odcvetela. Morda se niti ne zavedajo, koliko hranilnih snovi je pri tem izgubila!

Znano je, da je največ hranilnih snovi v travi ravno takrat, ko lati. Če bomo kosili takrat, ko trave že odcvetijo, bomo dobili krmo, ki je polovico hranilnih snovi že izgubila. Zgodnja prva košnja tudi ugodno vpliva na travno rušo, ker se ta lahko ponovno obraste že pred nastopom poletne

vročine, kar omogoča razvoj trav za drugo in še za tretjo košnjo.

Tudi s sušenjem trave na tleh izgubimo precej hranilnih snovi. Razna sušila se pri nas kar dobro obnesejo. Prikladni so zasilni žični kozolčki, ki jih kar sproti postavljamo na travniku v smeri glavnega in najmočnejšega vetra.

V sodobni prehrani živine porabimo vedno manj sena in vedno več dobre travne silaže, ker le tako lahko ohranimo v krmi največ hranilnih snovi. Siliramo pa le mlado travo, košeno vedno pred cvetenjem in le nekaj ur sušeno na tleh. S tem si namreč zagotovimo, da bodo izgube hranilnih snovi, ki jih živali nujno potrebujejo, malenkostne.

## ZA DEKLETA:

## V tujino

Slovenska dekleta že desetletja hodijo po svetu in si iščejo vsakdanjega zasluzka. Domača zemlja je preskopa in nešteti domovi preskromni, da bi nudili dovolj kruha za vse svoje otroke. Tak je delež malega naroda, ki je zdrav v svojem moralnem življenju in voljan si na pošten način graditi svoje blagostanje. Zato je izseljevanje in iskanje dela po svetu za naše ljudi postalo že nekaj vsakdanjega.

Znano je, da so slovenska dekleta bila zelo zaželena v dunajskih družinah že pred petdesetimi leti. Prav tako so naša dekleta slovela kot dobre, zanesljive in poštene služkinje v Rimu, Milanu in Kairu. Tudi danes gre sloves naših deklet po Švici, Parizu in celo po Londonu. To je gotovo lepo izpričevalo o pridnosti in poštenosti naše mladine, na kar smo upravičeno lahko ponosni.

Dekleta iz Koroške hodijo v zelo velikem številu služiti v Švico ali Nemčijo. Pravijo, da tam zaslužijo mnogo več kot pa v avstrijskih mestih. Tudi sicer trdijo, da so dani tamkaj mnogo boljši pogoji in zato sta postali ti dve deželi že kar nekaka „obljubljena dežela sanj“ za naša dekleta. Posebno mlada dekleta že komaj čakajo, da dopolnijo zahtevano starost. Ta „švicarska bolezen“ je po nekaterih farah postala prava epidemija in pogosto se slišijo pritožbe, da doma sploh ni več deklet.

V ljubezni in skrbi za našo mladino je potrebno povedati, kakšno stališče naj zavzamemo do tega vprašanja. Predvsem je treba poudariti, da je vsaka tujina mačeha, ki človeka sprejme le radi lastnih koristi in ne, da bi bližnjemu pomagala. Prav gotovo nikomur tujina ničesar ne podari. Vsi resnični ljubitelji narodove sreče označujejo delo v tujini za narodovo moralno, gospodarsko in versko škodo. Človek, ki gre v tujino, se odtuji svojemu ljudstvu in pogosto zavrže to, kar mu je mati dala. Nič več mu ni sveta domača beseda in pesem, pa tudi poštenje in vero mu tujina zmaliči. Nešteti so tako za vedno za Boga in domovino izgubljeni.

Če to velja za vsakega, ki se poda na pot v tujino, velja to za dekleta v dvojni meri. Saj je ona tamkaj vse bolj izpostavljena in že po svoji naravi manj odporna in zaščitena pred slabimi vplivi tujega okolja. Pred očmi so imeli to veliko vprašanje oni, ki so v zaščito deklet-služkinj, ki gredo po svetu, ustanovili posebne družbe v pomoč služkinjam.

V vseh večjih mestih katoliškega sveta deluje ustanova, ki se imenuje „Kolodvorski misijon“. Nalogo ima, da nudi dekletom, ki pridejo v mesto iskat službo, prvo pomoč in varstvo. V ta namen ima majhna zavetišča s posteljami, kjer morejo dekleta brez službe dobiti začasno oskrbo. Na kolodvoru pa sprejema „misijonarka“ z rumenim znakom na rokavu.

Druga ustanova v zaščito deklet, ki gredo „s trehuhom za kruhom“, pa je I.C.M.C. ali Karitativna posvetovalnica za izseljenke, ki ima svojo pisarno tudi v Celovcu v Sandwirtsstraße 4. Ta ustanova je medna-



## ZA MLADINO IN PROSVETO

### Svet je velik, a ljudje . . .

V ustvarjenem svetu se odraža božja modrost in božja lepota. A v človeku se ta božja veličina čudovito odraža v najlepši luči, saj imenujemo človeka krono stvarstva. Toda pri nadaljnjem oblikovanju človeka ima odločilno vlogo njegov razum in njegova volja, ki moreta iz človeka narediti krepostno bitje ali pa ničvredneža. Izoblikovati moreta lep značaj ali pa ostane človek slabič, propalica.

Postati kreposten, značajan ud družbe, je cilj miadega človeka. V ta namen je potrebno pridobiti si trdno prepričanje spoznane resnice in pravice; to prepričanje pokazati brez ozira na svet; vedno in povsod imeti pred očmi svojo dolžnost; oprostiti se strasti in hudobije.

Takih značajev je na svetu silno malo. Kolikokrat smo že slišali to tožbo: „Ljudje

so neznčajni; obračajo se po vetru, kot zastava.“ Kaj hočejo s tem povedati? Vse se klanja maliku dnevnega mišljenja. Večina ljudi govori tako, da bi bilo drugim všeč. Svoje mišljenje spreminjajo, kakor kameleon barvo. Ali naj bi bili to značaj?

Redki so taki, na katerih besedo bi mogli zidati kot na skalo! Koliko ljudi poznamo, ki kažejo brez strahu svoje prepričanje in ki si upajo brez strahu povedati svoje mnenje? Svet zelo nerad poslušajo odkrito besedo, ker pač ne pozna samozatajevanja in žrtv. Ljudje so postali sužnji svojih strasti.

Pravijo, da je današnji čas glede na nešteta odkritja izredno velik. Pravilno je to pojmovanje. Čas je velik, ljudje pa so majhni in temu velikemu času niso dorasli, ker niso značajni!

### Iz filmskega sveta

#### MEDNARODNI LUX-FESTIVAL

Ze tretjič se je zbralo, kar je najpomembnejšega v filmskem svetu Nemčije, Švice in Avstrije te dni na gradu Klesheim na Solnograškem, kjer so delili visoke nagrade mednarodnega Lux-festivala. Ob razkošnih predstavah, modnih razstavah in pojedinah so filmski zvezdniki, režiserji in reporterji iz imenovanih dežel preživeli nekaj dni v čarobnosti filmskega sveta. Tako je igrala Hannelore Auer iz Linza, ki je že osvojila mednarodni filmski svet s svojimi posrečenimi nastopi, v „narodni noši“ prav dobro zastopala avstrijsko filmsko uestvovanje. Tudi Ann Smyrner iz Danske, Waltraud Haas in še druge „zvezde“ so bile predmet občudovanja ob tem filmskem srečanju. Prvo nagrado pa je prejela Maria Perschy, in sicer plačano potovanje po svetu za en mesec ali pa izplačanih 150.000 šilingov. Posebnost tega festivala je v tem, da nagrajenci niso bili določeni po jry-komisijah, temveč so enostavno bili izzrebani.

#### FILM ŽALI MORALO

O marsikaterem filmu bi mogli trditi, da žali moralo; saj je znano, da si hoče filmski svet krojiti svojo „moralo“ nebrzdanega uživanja življenja. Ze načelo, da je treba proizvajati filme, ki „vlečejo in nesejo“, je nemoralno, kajti razumljivo je, da materia-

rodna in more zelo mnogo pomagati z navsveti in uslugami onim, ki se hočejo podati v svet. Prav toplo priporočamo tudi našim dekletom, da se javijo na tem uradu, predno gredo v tujino.

se razblinja krivica in napuh mogotcev in tiranov vseh časov.

Obstanemo ob silnem kipu velikega borca za slovansko besedo Grgura Ninskega. Kot pritičkavčki gledamo njegovo prepričljivo gesto. In vendar bom zmagal. Da, Grgur, zmagal si. V katoliškem bogoslužju uporabljamo domač ljudski jezik, ki ga razumemo in ljubimo.

Ze se je znočilo. Na znameniti hrib Marjan ne utegnemo, prelepih Meštrovčevih umetnin si nocoj ne moremo ogledati. Preveč dežuje. Dve prosti uri uporabimo za ogled vedrega filma: „Italijan v Stockholmu“. Čas moramo kar najbolje izkoristiti.

Večerja, okusno pripravljena, kar skoraj preobilna s črno kavo povrh, in že je ura devet. Stroji so zabrnili. Odhajamo proti Dubrovniku, kjer se bomo ustavili drugi dan vožnje zjutraj ob sedmih.

Noč je bila mirna, mnogo boljša od prve. S Francko sva odlične volje. V Dubrovniku jo bo pričakal, Francko namreč, pravi pravcati Dubrovčan, prijatelj njenega brata.

Gospod Božo nas sprejme kar vse Slovence, Franckine sopotnike, v svoje varstvo. Prijazen, že starejši gospod hodi z nami po znamenitem zgodovinskem mestu in pripoveduje. V mestu se nam pridruži njegova žena. Toliko tega moramo pogledati, pa saj je vsak kamen tu v Dubrovniku spomin slavne preteklosti svo-

listično usmerjenega človeka najbolj vabi to, kar ugaja in streže njegovim strastem. To je vzrok, da v filmskem svetu zavzema število moralno slabih filmov prvo mesto.

Uradne cenzure imajo nalogo, da ocenjujejo vrednost filmov tudi s stališča javne morale. V splošnem so te komisije precej širokogrudne in se zadovoljijo le s splošno ocenitvijo. Le v najbolj grobih prestopkih moralnih meja predložijo javnim organom, da uradno nastopijo proti takemu filmu, kar pa se le redko zgodi.

Pred kratkim pa je zadela taška obsodba znanega italijanskega filmskega režiserja in producenta Renata Castellanija. Rimsko sodišče ga je namreč obsodilo na dva meseca zapora — a le pogojno — zaradi izdelave nemoralnega filma „Controsesse“, v katerem prikazuje ljubezensko zgodbo nekega italijanskega učitelja glasbe z neko prodajalko v skrajno nedostojnih prizorih. Sodišče ga je obsodilo, ker „prikazuje film nenavadno realistično ljubezensko razmerje“. Režiser Castellani je najvplivnejši sodobni italijanski režiser in zastopnik optimističnega neorealizma v filmski produkciji.

#### TELEVIZIJA PRIPRAVLJA PROGRAM

Avstrijska televizija skuša kljub finančnim težavam svoj program izpopolniti z izvinnimi deli iz avstrijske preteklosti in tako svoje gledalce seznaniti s kulturnim bogastvom države. Tako je pred kratkim snemala v sodelovanju z nemško televizijo v Inomostu tri filme iz glasbenega področja. Te filme bodo oddajali verjetno že v letošnjem programu.

bodnega mesta. Ob vходу preko dviznega mostu v mesto nas pozdravlja prava pravcata pomaranča z zlatimi sadeži, obložena kakor butarice na cvetno nedeljo. V Dubrovniku ne poznajo zime.

Kaj smo videli tisto popoldne? Takoj ob vходу starinski, umetniški Onufrijev vodnjak. Dalje na levi frančiškanska cerkev in samostan z lepimi križnimi hodniki in nasadi. V tem samostanu, pravijo, da je bila najstarejša lekarna v Evropi. Tudi sedaj je še v prostorih lekarna, kjer smo si nakupili pripomočkov zoper morebitno morskobozen. Na desni in levi ob glavni ulici so trgovine in trgovinice. Največ turističnih, z lepimi spominki.

Ze smo pred spomenikom največjega dubrovniškega pesnika Ivana Gundulića. Ponašljamo, kar vemo o njem. Napisal je pastirsko igro „Dubravka“ in veliki ep „Osman“, kar je njegovo največje in najboljšo delo.

Takoj za spomenikom stoji cerkev svetega Vlaho. Sveti Vlaho je zavetnik mesta Dubrovnika. Mi pravimo temu svetniku sveti Blaž in praznujemo njegov praznik 3. februarja. Tudi Dubrovčani so se že pričeli pripravljati na vsakoletno praznovanje svojega nebeškega patrona. Široka cesta se nekoliko zoži in obrne navzgor. Vendar moramo še pogledati starinsko uro in staro obokano carinarnico mesta Dubrovnik.



### Otroški kotiček

#### Stari Slovani

Stari Slovani so živeli v zadrugah. Zadruga je bila skupno življenje vse družine. Vsi sinovi in njih potomci so stali na istem domu. Vse imetje je bila skupna last vseh zadrugnikov. Vsi so delali drug za drugega. Vsaka zadruga je imela svojega glavarja ali starešino, ki je hranil zadrugne svetinje, daroval bogovom (stari Slovani so tedaj bili namreč še pogani), določal vsakemu zadrugniku opravila ter vodil gospodarstvo.

Ko se je zadruga preveč pomnožila, se je nekaj članov izselilo in ustanovilo v bližini novo zadrugo. Vse zadruge so bile med seboj v zvezi. Zvezo vseh zadrug so imenovali župo, vse župne prebivalce pa pleme. Poglavar župe je bil župan.

Vsako pleme je imelo svoj župni grad, gradišče, kjer je hranilo svoje dragocenosti. Ko se je pleme zelo pomnožilo, so se preseljevala tudi cela plemena v druge dežele. Ko so prišli v novo bivališče, so dali vodam in goram ista imena, ki so jih bili vajeni na prejšnjem domu.

Kakor so se razvila plemena iz zadrug, tako se je razrasel iz plemen narod. Ob vojni so si izvolili enega izmed županov za velikega kneza, ki je ostal tudi v mirnih časih vrhovni vladar.

Vsak narod je imel glavno mesto, ki se je imenovalo navadno Višegrad. Bilo je dobro utrjeno. V njem so hranili narodne svetinje, v njem je bival knez in tam se je zbiral narod k narodnim skupščinam.

Hinko Medič

### MEH ZA SMEH

#### NA DOPUSTU

Zakonca prideta v hotel, kjer mislita preživeti dopust. Gospod stopi k vratarju, da bi uredil vse potrebno. Ko vleče na dan dokumente, opazi, da manjka potni list.

„Kako mi morete dokazati, da je gospa res vaša žena?“ je rekel pošteti vratar, nepotpečljivo.

„Prijatelj,“ je dejal mož, „če mi vi lahko dokazate nasprotno, bi vam bil vse življenje hvaležen.“

#### SREČEN V DRUZINI

Oče govori pri obedu otrokom, ki ne marajo jesti: „Ko sem bil majhen, smo bili doma zelo revni in nisem imel takšnih dobrih jedil za pod zob kakor vi.“

„Kaj ne, očka,“ mu reče Mihec, „da se moraš zdaj počutiti zelo srečnega med nami . . .“

Stojimo pod arkadami kneževе palače, gledamo na dvorišču doprnski kip velikega dubrovniškega dobrotnika Miha Pracata. Kdo bi kaj vedel o njem? Gospod Božo pripoveduje: „Bil je trgovec, bogat in imeniten. Trikrat se mu je na velikem morju razbila bogato nalozena trgovska ladja. Mož je obupal nad svojo trgovsko srečo. Ze je stal ob morju in hotel skočiti vanj. Pa je opazil na starem obalnem obzidju drobnega gibčnega kuščarja. Živalca se je vzpenjala in poskušala na vrh. Pa ji ni uspelo. Vedno spet je zdrknila na tla. Miha je bil mož številč, pa je začel šteti. Dvajsetkrat, tridesetkrat, šele po tridesetih poskusih ji je uspelo priplezati na vrh. Pracat se je zamislil. Živalca je pametnejša od mene, jaz sem obupal že pri tretjem neuspahu. Začel je znova in postal eden najbogatejših pa tudi najplemenitejših Dubrovčanov, ki je mestu in meščanom velikodušno pomagal s svojim bogastvom.“

Znamenitost mesta je tudi moderno in kar umetniško urejen akvarij. Dolgo uro in več smo se zamudili z ogledovanjem. Resnično, to je svet večne tišine, znane le Stvarniku vseh teh morskih čudes. Kaj vemo mi mali ljudje o čudovitosti morskega čna. Se imen, samih imen teh prečudovitih rib in ribic, rakov, školjk, živalic in rastlin vsake vrste nisem nikdar čula v svojem življenju. Ko bi mogla vse to po-

#### Darina Konc:

### Po sinjem morju v ANTIČNI SVET

Potniki si želimo dobro jutro. Nekateri so že odzajtrkovali. Zdaj bodo spustili izhodne stopnice. Za dve uri hitimo v prijazno obalno mesto. Najprej v bližnjo katedralo. Šibenik ima svojega škofa. Stolnica je čudo stavbarske umetnosti. Še nekaj ulic in uličic, kratek sprehod ob obali. Gori v trdnjavo, pod katero je pokopališče, ne utegnemo. Šibenik je domače mesto. Mogli si ga bomo ogledati še ob drugi prihiki.

Prvi dan, ob petih popoldne smo pristali v našem Splitu. Sprejelo nas je deževno nebo, vendar je morje mirno. Bojimo se samo juga, kakor imenujemo morskii veter. Šele pozno zvečer bomo odjadrali iz Splita. Čeprav dežuje, ni mraza. Pa smo sredi januarja. Prosti čas uporabimo za ogled znamenite Dioklecijanove palače. Danes je palača restavrirana samo v ogrodju. Skozi palačo pelje ulica, ob mogočnem obzidju so zrasle stanovanjske hiše. Ob častiljivem vходу prodajajo najlepše nageljne, vijolice in narcise. V mavzoleju rimskega cesarja Dioklecijana je danes katoliška cerkev.

Se vedno dežuje in misli postajajo otožne, naše besede redke in resne. Tako mineva slava in mogočnost tega sveta, tako

P ∞ I ∞ S ∞ A ∞ N ∞ O.

B ∞ R ∞ A ∞ N ∞ J ∞ E

Eugen Haltal:

## Cvetice za damo

„Peter,“ je dejala njegova žena, „tvoj predstojnik je bil tukaj in ti je prinesel nekaj uradnih spisov, ki jih moraš nujno in hitro rešiti. Prosi te namreč, da bi bilo delo do jutri zjutraj končano. Kajne, da boš njegovo željo izpolnil?“

Peter, ki je bil utrujen od dnevnega dela, se je vsedel na stol in skomizgnil z rameni: „Menim, da komaj. Danes sem svojo nalogo končal in potrebujem nujno počitka, da mi bo šlo jutrišnje delo laže od rok.“

Njegova žena ga je pogledala očitačo. „Toda, obljubila sem mu vendar.“

„Kako moraš nekaj v mojem imenu obljubiti?“

„Direktor je bil tako uvideven. Rekel je, da pač ve, kako si potreben počitka. Ampak stvari ni mogoče odlagati in jo tudi ne more nobenemu drugemu zaupati kakor samo tebi, ker si poučen o tem. Prosil me je tako ganljivo za mojo priprošnjo, ker zaupa v mojo pregovorilno umetnost, da sem mu morala obljubiti. Torej, upam, da mi boš ugodil in uslišal njegovo željo, Peter!“

„Seveda, tebi je prav lahko, nekaj obljubiti. Jaz pa naj garam celo noč. Če bi me imela vsaj rada...“

Ako bi te ne imela rada, bi mi bilo vseeno, ali je tvoj predstojnik s teboj zadovoljen ali ne. Toda, če bi me ljubil, ti gotovo ne bi prišlo na misel me s tem osramotiti, da ne bi mogla izpolniti dane obljube. Veš, da me žena tvojega predstojnika gleda tako zaničljivo. No, in če bi sedaj zvedela, da nimam na svojega moža nobe-

nega vpliva, da mi niti najmanjše žrtve ne če doprinesiti!“ Dve debeli solzi sta ji spolzeli po njenih okroglih licih in premagali še zadnji upor njenega soproga.

Zmučeni mož je sedel za pisalno mizo in pričel z delom, medtem ko je njegova žena pomirjena šla spat in sanjala o elegantnem, ljubeznivem direktorju, ki ji je hvaležno poljubil roko.

Ko je Peter po prečuti noči končal nje-mu naloženo delo, je njegova žena še sladko spala. Da je ne bi prebudil, je prav tiho zaprl vrata za seboj, ko je odhajal zapet v službo.

Direktor se je zahvalil marljivemu Petru s stiskom roke in mu naročil, da naj prsrčno pozdravi svojo mikavno priprošnjo.

Ko je prišel Peter opoldne domov, mu je pritekla njegova žena radostna naproti, in mu je pokazala krasen šopek vrtnic, ki je lepšal sobo. „Poglej, Peter, te krasne, dišeče vrtnice mi je iz hvaležnosti poslal tvoj predstojnik. No, zakaj gledaš tako temno in čemerno, ali nisi nič vesel te nežne pozornosti?“ Peter se je prijel za utrujeno in neprespano glavo in je nehoti porinil močno vonjajoče cvetice na stran.

„Ah, Peter, zares si nehvaležen!“ je zaklicala nejevoljno njegova žena. „Bila je to ljubezniva poteza od njega, ki tebi gotovo nikoli ne bi padla v glavo. Vobče ne razumem, kako moreš biti tako siten, nehvaležen in sebičen. Resnično bi ti bil lahko ta mikavni in ljubeznivi človek za zgled!“

Prevedel B.

mu, da bi pogledala kaj je; a Hasler je že umiral zadet v srce. S svojimi solzami sem ga poškopil in zvečer ga je odnesla sanitetna patrulja in več drugih mrtvih vojakov v vas Ivanje Zlote, kjer smo pokapali vse padle ob cerkvi.

Po teh dogodkih sem močno zbolel in poslali so me v bolnišnico v kraj Horodenko. Od tam sem pisal tedanjemu župniku Laserju na Brnci o smrti mojega dobrega prijatelja Haslerja. Ne vem, če je njegova žena še živa, pač pa mi je znano, da se je Kruglova družina borila z mnogimi teža-

vami. Danes dobro vem, da je mladi Kruglovo gospodar kot izrezana podoba njegovega padlega očeta.

Zato pošiljam ob priliki 50-letnice smrti Kruglovi družini iskrene pozdrave. Bodite uverjeni, da se vašega rajnega, dobrega očeta spominjam vsak dan v iskreni molitvi. Od časa do časa pa hitijo moje misli tja daleč, kjer čaka on in mnogo drugih naših padlih vojnih tovarišev ob zidovju pravoslavne cerkve sv. Trojice v Ivanje Zlote ob Dnestru veselega vstajenja.

Franc Arnejc-Vaznik, Ledinca

## Pri svoji časti obljubljam . . .

Dolgo smo iskali termin za obljubo, pri kateri naj bi sedem pripravnikov vstopilo v obširno skavtsko družino. Nestanovitno vreme nam je mešalo račune. Dne 16. junija smo se podali s šotori, spalnimi vrečami in provijantom na celovski kolodvor, od koder nas je „lukamatija“ odpeljal proti Kamnu. Kmalu smo bili tam in smo takoj postavili šotore ter uredili to in ono. Ko smo se z večerjo okrepcali, smo imeli taborni ogenj, ki je važen činitelj skavtskega življenja. Ogenj je veselo plapolal, nas osvetljeval in ogreval. Sedeli smo okrog, pesem je sledila pesmi, pri raznih prizorih pa se je izkazal hudomušni gams. Vsak prizor smo uredili z raznimi kretnjami in kliči. Ko je ogenj vedno bolj pojemal, se je oglašil naš duhovni vodja in nam nakazal smernic v skavtskem življenju. Po večerni molitvi smo šli spat. Dolgo ni bilo slišati nobenega „žaganja“, to je bil znak, da je treba nekaterim še zmeraj peti uspa-vanke.

Zjutraj so se nekateri zgodaj zbudili. Vstali pa smo skupno ob kakih pol sedmih. Skrbni gams nas je hotel „zbuditi“ z jutranjo telovadbo. Po spanju je dobro razgibati se s telovadbo. To ohrani telo zdravo in čilo. Tudi umili smo se pošteno v mrzli vodi.

Nato pa je prišla glavna točka našega izleta: obljuba. Pripravniki so se pošteno pripravili na ta važni dogodek. Gospod Neuwirther nas je oblikal. V vrsti smo šli k cerkvi. Spredej so bile zastave.

Končno smo dospeli k cerkvi, ki jo je zgradila sv. Liharda. Pred cerkvijo smo se postavili v pravokotnik. Svojo stran so tvorili pripravniki. S pesmijo „Nmah čriez izaro“ se je začel razvijati spored. Duhovni vodja je blagoslovil rute in nam predočil v besedah važnost obljube. Nato je vsak posamezni pripravnik obljubil pri svoji časti, da bo z božjo pomočjo kolikor mogoče natančno izvrševal dolžnosti do Boga, domovine, pomagal bližnjemu in spojinjal skavtske zakone.

Gospod Neuwirther je nato vsakega pri-

nizko. Burja pometla mestne ulice. Le nekaj potnikov izstopi. Imamo samo uro časa. S Francko hitiva proti bližnji cerkvi. Menda je bila cerkev svete Margarite. Ogromna cerkev je čisto prazna, le dve sveči utripata na glavnem oltarju. Vendar so neke zbrani ljudje. Srečno najdeva velike stopnice, ki vodijo v kriptu in tam se je pravkar začela sveta maša. Zborna, s sodelovanjem ljudstva. Po evangeliju pridiga. Smo v osmini velike devetdnevne za zedinjenje ločenih kristjanov.

Še mlajši italijanski duhovnik se je zagovoril in podaljšal pridigo preko dvajset minut. Zal, sva morala s Frnacko pred koncem oditi. Ladja naju ne bo čakala.

Nebo in morje nam ne obetata nič dobrega. Tudi mornarji so zaskrbljeni. Zdaj bomo ostali do grškega pristanišča Patrasa samo na morju. In to bo dolgih 24 ur. Ves dan in vso noč na odprtem morju. Kakor da so se razjezile vse morske sile. Premetavajo se v divjem obupu in zaganjajo v našo belo ladjo. Ne upamo ostati na krovu. Oprijemamo se in hodimo kakor v omotici. Najbolje bo še v kabini.

Ležim na postelji, zaprem oči, tiho molim in si predstavljam, kako je moralo biti takrat na Genezareškem jezeru, ko so apostoli zbudili Gospoda in zaprosili: „Otni nas, potapljam se... Tako hudo z našo ladjico še ni bilo, toda za nas, nevajene morja in voznje po njem, dovolj hudo. Tihi

pravnik sprejel v številno skavtsko družino s tem, da mu je dal ruto in nanjo nataknil vozec, ki je simbol skupnosti, z besedami: Sprejmi, brat, ruto, posebno znamenje naše organizacije. Naj te spremlja na dano obljubo in ti daje moč in stanoovitnost, da boš zvesto spojinjal zakone, na katere si prisegel. Nato so pripravniki pozdravili stare skavte. Skupno smo ponovili skavtsko obljubo, zapeli pesem „Oče, mati, bratje in sestre“ in državno himno. Sledila je maša v cerkvi, kjer smo zbrano molili in peli ob spremljavi harmonija. Bogu, našemu Stvarniku, smo se zahvalili za lepo vreme. Po maši smo si ogledali cerkev, kriptu in se vrnili k šotorom, kjer smo se okrepcali z zajtrkom.

Nato so bile tekme. Dobro so uspele. Skavti so se razmeroma dobro odrezali. Snov tekme je bila skavtska zgodovina, verouk, saj je vera podlaga skavtizma, prva pomoč, sploh snov tretjega razreda. Razporedili smo to na štiri postaje in razne postaje povezali s talnimi znaki, po katerih so našli določene postaje. Pri vsaki postaji je starejši skavt spraševal zgoraj omenjeno snov. Po tekmi ni bil nihče izčrpan, vendar je vsem teknila južna. Z golažem, polento in solato smo ukrotili svoj požrešni želodec.

Ko so „požrešni volkovi oglodali“ zadnjo kost, so lepo zložili šotora in spalne vreče. Nekateri so se nato šli kopat v Klopinsko jezero. V Celovec so se vrnili eni prej, žabe Klopinskega jezera pa pozneje.

Na tem izletu je bilo veselo. Vendar to še ni bilo vse. V počitnicah bomo od 1. do 14. avgusta skupaj s tržaškimi slovenskimi skavti taborili v Selah. To je vrh skavtskega življenja, ne pa lenuharjenje. Spored je približno tak kot na našem izletu. Natančno bomo poročali o tem po taborjenju. Hvaležni pa vam bomo, če nas boste razveselili z vašimi obiski, dragi bralci, in tako spoznali skavtsko življenje ter se nas spomnili z malim darom.

Nasvidnje v Selah — poročevalka slovenskih koroških skavtov v Celovcu — četa Don Bosko.

## Spomin iz prve svetovne vojne

Dne 15. julija 1915, torej pred 50 leti, sta bila naš 7. pešpolk in pa 17. kranjski namenjena, da bi prekoračila reko Dnester pri Ivanje Zlote v Galiciji. Imeli smo nekaj dni počitka v mestu Horodenko. To mesto je bilo v bojih močno poškodovano. Med ruševinami je ostala kot čudež Marijina cerkev nepoškodovana. To Marijino svetišče sva obiskovala z mojim prijateljem Haslarjem iz Brnce vsak dan.

Dne 14. julija smo odkorakali od tu proti Dnestru. Pot nas je vodila skozi vasi in naselja. Zvečer pa smo prispeli v nek skora-raj neprodni gozd v bližini Dnestra. Ob jutranjem svitu smo prodrli do reke in naši pionirji so hitro postavili čolne v vodo, mi pa smo poskakali v nje oboroženi z ročnimi granatami ter odrinili od kraja. Na drugem bregu reke so imeli Rusi svoje straže. Ko smo bili z našimi čolni nekako v sredini reke, so nas začeli Rusi obsipavati z močnim svinčenim ognjem, medtem

ko je ruska artilerija streljala z granatami in šrapnelami po plavajočih čolnih. Ob tej priliki je našlo mnogo naših vojakov smrt v valovih reke Dnestra. Moj čoln in še nekaj drugih pa je srečno prispel na drugi breg reke. Hitro smo potem napadli ruske straže, jih zajeli in prodrli v vas do cerkve. Prodirali smo dalje čez polje proti Rusom, ki so bili na višjih položajih za vasjo. Pri prodiranju so naši vojaki padali na levi in desni od mene, na vojaka pa imenu Broman, doma nekje v Podjuni, se še dobro spominjam, ko je padel zraven mene zadet naravnost v čelo. V teh bojih se nam je kljub velikim izgubam posrečilo potisniti Ruse nazaj in potem je prišlo povelje, da se moramo ukopati.

Zraven mene se je ukopal tudi moj prijatelj Hasler iz Brnce. Nastalo je nekakšno premirje, le tu in tam je padel še kak puškin strel. Nenadoma je Hasler zavpil, jaz in še nek tovariš sva brž skočila k nje-

ki so jih včasih dajali kralji in cesarji, oblastniki vsake vrste svojim najpogumnejšim ljudem za odlikovanje. Ko začne pripovedovati, se razživi. Vsaka kolajna ima svojo zgodovino. Ker je poleg zbiratelja tudi esperantist, ima prijateljske zveze kar z vso Evropo. Svojo, že lepo zbirko bo obogatil tudi s potovanjem v Grčijo. Povsod ima zveze. Celo malteški križec upa dobiti. Gospod profesor je še mlajši, živahen, razgiban, tudi veder in šaljiv, toda ves izgubljen v svojem hobiju. Dolge ure ga poslušamo, pa je vedno izviren in ne ponavlja.

„Zvedel sem, da ima neki kmet kolajno iz zadnje vojne. Dobil jo je po bitki za Monte Casino v Italiji. Zvedel sem, pustil vse in se peljal k njemu. Z vso zgovornostjo in advokatsko prepričljivostjo sem mu le izvalil dragocenost. Veste, to so zanimivosti, vrednosti, to je zgodovina.“

Na nadaljnem potu smo se ustavili v Kotoru, zadnjem našem pristanišču. Samo kratek ogled v že nastajajoči večer. Kotor je naša obmejna luka. Deponirali (shranili) smo odvečen denar.

V soboto zvečer smo zapluli proti italijanskemu obmorskemu mestu Bariju. Jutri bo nedelja, 24. januarja. Morda bom mogla v Bariju k nedeljski sveti maši. Morje postaja vse bolj nemirno. Ze ob sedmih zjutraj smo pristali. Toda Bari izgleda, kakor da je vse izumrlo. Oblaki vise

kazati našim učencem in jim pripovedovati o čudovitosti neznanega sveta tišine . . .

Od daleč pozdravimo še otok Lokrum in Dubrovnik, ki raste in se dviga na okoliške bregove. To je moderen Dubrovnik v evropskem stilu.

Svoje ogledovanje dubrovniških znamenitosti zaključimo v mestni kavarnici. Nocoj je gospod Božo naš gostitelj. Z našim prihodom je kavarnica oživela. Kar malo preveč smo glasni in dobro razpoloženi. Skodelica turške kave nas je poživila, še mnogo bolj čašica dalmatinskega žganja, še bolj šilce dalmatinskega žganja, ki mu pravijo Travarica. Narejen je menda iz raznih zdravilnih zelišč in trav in da ima visoko zdravilno moč. Verjamemo, ker pač moramo, in zvrnemo kozarček na zdravje našega dubrovniškega prijatelja. Okus travarice ni ravno najboljši. Zdaj laže verjamemo, da vsebuje zdravilo. Naj bi bilo zoper morsk bolezen, katere se vsi bo-  
jimo.

Vrnili smo se k večerji. Ladja bo odplula šele ob enih ponoči. Stojimo ob velikih ograji in strmimo v igro sto in tisočih obalnih luči, trepetajočih v rahlo vznemirjeni vodi. Do odhoda ladje ne moremo spati. Toliko reči si moramo povedati. Dan v Dubrovniku je bil lep in bogat.

Naš popotni tovariš, profesor iz Ljubljane ima svoj prav posebni „hoby“ (hobi, konjička). Zbira stare svetinje in kolajne,

in blede smo se srečevali in obiskovali po kabinah, ter se tolažili z upanjem, da bomo v ponedeljek zjutraj v Grčiji. Le redki so tisto nedeljo obedovali. Zdržali so samo mornarji. Ze zaradi nas so morali biti pogumni.

Ladijske posadke so sestavljali prijazni, urejeni, skoraj sami mlajši ljudje. Ze starejšega gospoda kapetana smo videvali le v jedilnici. Prav tako prvega in drugega oficirja, telegrafista in druge. Hrano so nam pripravljali trije, še rosno mladi fantje. Prav tako so nam stregli pri obedu trije simpatični Dalmatinci. Na ladji ni zaposlena nobena ženska. Pa potekajo tudi gospodinjski posli v najlepšem redu.

Hvala Bogu! Morje se polagoma umirja. Kakor da se kot rekonvalescenti (prebolevalniki) vračamo v novo zdravje. Pogovarjamo se le o tem, kako smo prebili vihar na morju. Tudi to je za nami. Da bi le ne bilo še kaj hujšega. Vsi se tolažimo s tabletami aerosana.

V ponedeljek, 25. januarja, ob sedmih smo pristali v Patrasu. Zdaj smo torej v pravi Grčiji. Vse je kakor v pravljici za devetimi gorami. Nad nami jasno nebo, toplo sonce, južna predpomlad. Nekaj obmejnih pralnosti in že smo v mestnem vrvežu pristaniškega mesta. Nič se ne bojimo, da bi se izgubili, čeprav ne znamo po grško vpraševati. Samo, da vidimo morje.

## Pri nas na Koroškem

### BELA PRI ZELEZNI KAPLI (Izredna lovska sreča)

Kakor smo zvedeli iz Bele pri Železni Kapli, se je mlademu lovcu Karlu Pauliču nasmehnila nenavadna lovska sreča.

Lovec Karel Paulič je šel v četrtek, dne 1. julija, zvečer, na lov na lisice. Ko se mu je posrečilo res eno ustreliti, si je pri sebi dejal: „Sedaj pa hočem še srnjaka.“ Na preži visokega drevesa je čakal nanj. Toda zaman. Nenadoma je začul v bližnjem grmovju šum. Brž je vzel daljnogled, a od presenečenja skoro ni mogel verjeti, kajti nasproti mu je prihajal velik medved. Mlad lovec je nameril dvocevko v divjo zverino, pomeril in ustrelil. Ko je krogla zadela žival, se je najprej zakotalila naprej, nato pa se je dvignila in se le s težavo vlekla dalje proti drevesu. Ko je bil medved že pod drevesom, na katerem ima Pavlič narejen lovski sedež, tako imenovano prežo, od koder je možno velik del lovskega področja opazovati in pregledati, je mladi lovec še enkrat pomeril in ustrelil. Divja zver je potem izginila v grmovju.

Karel Paulič jo je potem hitro ucvril domov. Naslednjega dne je hotel Paulič pogledati za medvedom. Že zgodaj zjutraj je šel z lovskim tovarišem in našel ne daleč od preže mrtvega medveda, ki ga je že prvi strel smrtno zadel. Krogla ga je zadela v prsi. Z drugim strelom pa je lovec ranil samo medvedovo šapo.

Ko je Karel Paulič potem natančneje preiskal ustreljenega medveda in našel na vratu zaceljeno rano, je bilo jasno, da je bil to oni medved, ki je bil že v Jugoslaviji obstreljen in je sedaj menjal ozemlje ter jo primahal k nam na Koroško.

Ponosni lovec je dal medveda v Celovec nagačiti, potem bo pa krasil lovsko sobo v Pauličevi domačiji, kajti imeti tako zverino za spomin je vendar edinstvena stvar.

### SELE

#### (Farna proslava in žegnanje)

V nedeljo, dne 27. junija, je bila pri nas slovesnost prvega sv. obhajila, ki smo jo pa popoldne nadaljevali s farno proslavo v dvorani. Mično so nastopili malčki z deklamacijami. Posebno pa je ugajala igrice, v kateri prvoobhajanka Rozika daruje Jezusu v tabernaklju svojo ljubo punčko, namenjeno revni sosedovi Jerici.

S to proslavo smo združili tudi materinsko proslavo. Tudi v tem delu so se srca mater topila v tihem ganotju, pa tud. v veseljem smehu posebno ob nastopu mladih vojakov, peričic in ob spevo-prizoru „Ovčke in volk“. Eno dejanka „Kako zna mati vse zašiti“ je zaključila lepo uspešno farno prireditev. S petjem je pri sporedu sodelovala vsa dvorana.

Znano Urhovo žegnanje 4. julija je letos poteklo mirneje kakor druga leta. Pranganje je dopoldne še lepo poteklo, popoldne in v noči pa so divjale nevihte. Zaradi nestalnega vremena je bilo letos tudi manj izletnikov.

### GRAFIKA IN MALA PLASTIKA IZ NIŽJE AVSTRIJE

V petek, dne 9. julija bodo otvorili v „Umetniškem domu“ v Celovcu razstavo „Grafike in malih kipov“, ki jo prireja Skupina 64 iz Nižje Avstrije.

Razstavo bo odprl ob 14. uri podglavar dr. Hans Kerstnig v navzočnosti višjega muzejskega svetnika univerzitetnega docenta dr. Ruperta Feuchtmüllerja, kot namestnik deželne svetnika Emila Kunterja Nižjeavstrijske deželne vlade.

Razstava bo odprta do nedelje 25. julija 1965.

## 40-letna dejavnost hranilnice „Wüstenrot“

Vsak 35. Avstrijec je gradbeni varčevalec — Preko 100.000 pogodb

Na tiskovni konferenci, ki je bila pretekli teden, je vodstvo gradbene hranilnice in posojilnice „Wüstenrot“ podalo navzočim novinarjem poročilo za poslovno leto 1964. (Kakor je videti iz poročila, je gradbena hranilnica v svojem 35. poslovnem letu in v 39. letu, odkar je bila ustanovljena, v primeri s preteklimi leti napravila velik korak naprej, to se pravi, da je zaznamovala razveseljiv porast.

Število gradbenih pogodb je naraslo, v primerjavi z letom 1963 za 34,5 odstotka, medtem ko je skupna vrednost v istem

Nobena kulturna rastlina, ki so si jo ljudje privzgojili bodisi za prehrano ali v industrijske namene, ni tako odvisna od podnebnih razmer kot riž. Vetrovi, vročina in dež so prvi pogoj za uspevanje riža.

Divji riž je doma pravzaprav v Avstraliji in Avstraliji. S kulturo riža pa so se prvi ubadali Kitajci. Iz severovzhodne Kitajske se je riž utrll pot na Japonsko in v Indijo. Po običajni poti selitve kulturnih rastlin se je potem razširilo gojenje riža v Sirijo in Perzijo. V Siriji ga je že našel Aleksander Veliki.

Grki so pričeli riž saditi v Tesaliji. Prednjačili so Rimljanom, ki so riž še uvažali in ga uporabljali samo kot zdravilo. Ostale evropske dežele pa riža niso dobile od Grkov ali Rimljanov, temveč v času križarskih vojn od Arabcev, ki so s svojo vplivno trgovino razširili riž najprej v Egipt, od koder je zašel v Španijo. Iz Španije ga je Karel V., vladar, ki se je hvalil, da v njegovem kraljestvu sonce nikoli ne zaide, razširil v Italijo.

Na Balkan so riž prinesli Turki. Za nego riža so nujne namakalne priprave. V ozke jarke napeljejo vodo in v napojeno blatno zemljo, v katero se človek in vprežna žival pogrezata do kolen, pričeno orati, branati in pripravljati setev riža. A preden vržejo riž v zemljo, ga namakajo, da vzklije vsako zrnce. Šele potem ga posade v posebne gredice. Ko pa riž požene prva stebelca, ga presade na riževa polja,

na katera spuste vodo. Polja so neprestano pod vodo, izsuše jih šele tik pred žetvijo.

Žetev riža je drugačna kot pri naših žitaricah. Vsak klas je treba posebej odrezati tik pod mestom, kjer klas pričena. Slamo požanjejo posebej. Zamudno delo! Kaj bi dejal naš kmet, če bi moral tako „žeti“ svojo pšenico...

Za namakanje polj so ponekod v rabi preproste posode, ki si jih pridelovalci riža podajajo iz rok v roke. Pri tem delu so zaposleni vsi, od otrok do starcev. Toda na Kitajskem je za takšno delo ljudi več kot dovolj. Najgostejša naseljenost ljudi je pač v deželah, kjer uspeva riž: Indija, Kitajska, otok Java. Na osebo pride tamkaj letno 182 kg očiščenega riža. To pa je tamkaj tudi skoraj vsa hrana. Od tega se nihče preveč ne zredi...

Japonec pojé letno (kakih 200 kg riža, Riž in riževo so Japoncu glavna hrana.

Riž vsebuje premalo beljakovin, z luščenjem pa izgubi tudi pretežni del vitaminov. Zato ljudi, ki pojedjo preveč riža, čisto napada bolezen „beri-beri“, ki je sploh tipična bolezen uživalcev riža.

Ameriški poznavalec vzhoda Copeland je trdil, da so ljudje, ki jim je riž poglavita hrana, miroljubni. Razmere v polpreteklem času na Kitajskem, Japonskem in na Koreji pa so to trditev krepko postavile na glavo...

Namakalne naprave za riževa polja je treba nenehno nadzorovati in oskrbovati. Kjer bi te dolžnosti zanemarili, bi v deželo pritrsnila lakota. Riž je v vzhodnih deželah pričetek in konec življenja. Včasih so si kitajski cesarji prizadevali, da bi vpeljali v cesarstvu tudi gojenje drugih rastlin. S spremljavo verskih obredov so vsako pomlad lastnoročno preorali košček zemlje v bližini „Templja neba in zemlje“ ter posejali za eno pest riža, prosa, pšenice, ječmena in fižola. Toda navzlic vsemu temu prizadevanju pa riž še do današnjih dni ni izgubil veljave kot glavni vir prehrane za vzhodna ljudstva.

Danes pridelujejo riž že tudi v Afriki, Evropi in Ameriki. V Evropi ga prideluje največ Italija, v manjših količinah pa še Madžarska in nekatere balkanske države, Z osuševalnimi deli v bližini Skadarskega jezera se povečuje pridelovalna zemlja, na kateri bo uspeval riž. Riževa nasade imamo tudi v Dalmaciji in v močvirnih predelih okrog nižjega toka Save in Donave.

Toda ves evropski pridelok znaša komaj 2 do 3 procenta porabe. Kar torej manjka, uvažajo v Evropo vzhodne dežele. Vendar 97 do 98 odst. pridelanega riža pojedjo rumenokožci sami.

Vzhodnjaki jedo riž s paličicami. Te umetnosti se je treba pričuti. Včasih traja leta in leta, da se človek nauči riž „lepo“ jesti.

Še to: Kitajci se ne pozdravljajo z „dober dan“ ali „dober večer“, kot pri nas! Njihov najobičajnejši pozdrav je: „Ste že pojedli svoj riž?“ ali „Je vaš riž že kuhan?“ Riž je zares — kruh rumenokožcev.

### PRODAM

stanovanjsko hišo (7 prostorov) in gospodarsko poslopje v Svecah v Rožu za 70.000 šil. Naslov: Moser Maria, Suetschach 140, Post: Feistritz . R.



**Möbel**  
VILLACH — BELJAK GERBERG. 6  
Lastnik: HANZEJ KOVAČIČ

Naša posebna tedenska ponudba:

#### vrtni stoli

v pisani povezavi, stojalo belo lakirano, samo 165.- šil.

#### vrtni stoli

v pisani povezavi, stojalo belo lakirano, z naslonjalom 190.- šil.

- Lastna dostava
- Posebna izdelava v lastni delavnici
- Preskrba kreditov

času narasla za 40 odstotkov, to je skoro na 3 milijarde šilingov. Iz tega sledi, da je vsak 35. Avstrijec sklenil gradbeno pogodbo. Ako primerjamo te številke z Zahodno Nemčijo, potem moramo reči, da smo v tem oziru še precej zaostali za njo, kajti tam je vsak deseti državljani gradbeni varčevalec.

Odkar je bila lani ustanovljena v Celovcu podružnica gradbene hranilnice „Wüstenrot“, je tudi ona zaznamovala pri nas na Koroškem velik napredek. Tako je sklenila podružnica gradbene hranilnice in posojilnice „Wüstenrot“ na Koroškem 8000 gradbenih pogodb v skupni vrednosti okoli ene milijarde šilingov. V celi Avstriji je bilo sklenjenih 100.000 gradbenih pogodb, ki so že prekoračile vrednost 12 milijard šilingov.

Da bi dala tudi letos gradbenim varčevalcem možnost si izmed številnih načrtov izbrati pravičnega, je gradbena hranilnica „Wüstenrot“ razpisala nagradno tekmovanje, pod naslovom „Majhen lastni domek — rastoča hiša“. Tega tekmovanja se lahko udeleže vsi arhitekti, ki se zanimajo zanj.

Najboljše načrte bo potem objavil časopis „Wüstenrot“, tako da bodo imeli vsi gradbeni varčevalci priložnost si jih ogledati in tudi lahko izbrati.



## Ob prazniku sv. Mohorja in Fortunata vam Družba sv. Mohorja v Celovcu

priporoča svojo prodajalno

knjig, papirja, pisarniških in šolskih potrebščin ter nabožnih predmetov

V MOHORJEVI HIŠI, NA 10.-OKTOBER-STRASSE 27.

Oglejte si v njej vrsto najrazličnejših knjig za mlade in odrasle! Oglejte si najrazličnejše podobice, svetinjice, križe, molitvenike, rožne vence! Na razpolago so vam tudi gramofonske plošče slovenskih narodnih pesmi, svete podobe (ikone) in druge zanimive reči.

V prodajalni si lahko ogledate slovenske revije in časopise ter naročite in plačate „Naš tednik - Kroniko“.

12

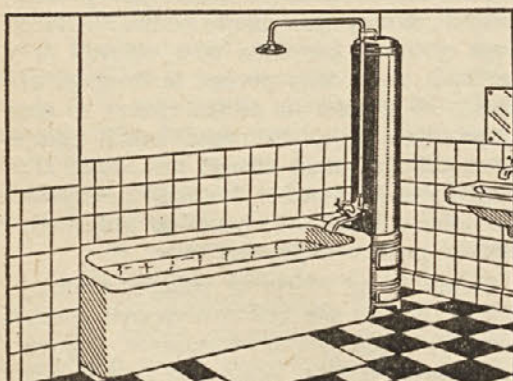
### Velika izbira

perila in blaga

pri

**L. Maier**

Klagenfurt, Alter Platz 35



Vse za vodno instalacijo (sanitarni material) dobavlja

**Bratje Rutar & Co**

Dobrla ves — Eberndorf